

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0137/2013

28.3.2013

PRANEŠIMAS

dėl Adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkės
(2012/2234(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Ria Oomen-Ruijten

Nuomonės referentas (*): Thomas Mann, Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	18
EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ (*)	23
VIDAUS RINKOS IR VARTOTOJŲ APSAUGOS KOMITETO NUOMONĖ.....	33
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ	38
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	44

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl adekvačių, saugių ir tvarių pensijų programos (2012/2234(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 7 d. Komisijos komunikatą „Žalioji knyga. Adekvačios, tvarios ir saugios Europos pensijų sistemos“ (COM(2010) 0365) ir į savo 2011 m. vasario 3 d. rezoliuciją šiuo klausimu¹,
- atsižvelgdamas į 2012 m. vasario 16 d. Komisijos komunikatą „Baltoji knyga. Adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkė“ (COM(2012) 0055),
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pranešimą dėl 2012 m. vasario 16 d. Komisijos komunikato „Baltoji knyga. Adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkė“²,
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinio direktorato ir Socialinės apsaugos komiteto bendrai parengtą ataskaitą „Pensijų adekvatumas Europos Sąjungoje 2010–2050 m.“ (2012 m. Adekvatumo ataskaita),
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato ir Ekonominės politikos komiteto parengtą bendrą ataskaitą „2012 m. ataskaita dėl senėjimo. Ekonominės ir biudžeto prognozės 27 ES valstybėms narėms (2010–2060 m.)“³,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 23 d. Komisijos komunikatą „2012 m. metinė augimo apžvalga“ (COM(2011) 0815) ir savo 2012 m. sausio 31 d. rezoliuciją šiuo klausimu⁴,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimą 2010/707/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl socialinės įtraukties skatinimo ir kovos su skurdu, įskaitant vaikų skurdą, Europos Sąjungoje⁶,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 7 d. Tarybos deklaraciją dėl Europos aktyvaus senėjimo ir kartų solidarumo metų (2012 m.). Tolesni veiksmai (SOC 992/SAN 322);

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0058.

² EESRK/SOC/457, 2012 m. liepos 12 d.

³ ISBN 978-92-79-22850-6

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0047.

⁵ OL L 308, 2010 11 24, p. 46.

⁶ OL L 9E, 2010 1 15, p. 11.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto bei Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A6–0137/2013),
- A. kadangi Parlamento nuomonė dėl 2010 m. Komisijos žaliosios knygos „Adekvачios, tvarios ir saugios Europos pensijų sistemos“ buvo pateikta jo 2011 m. vasario 3 d. rezoliucijoje;
  - B. kadangi per pastaruosius dešimtmečius didžiausia finansų ir ekonomikos krizė tapo gilia valstybės skolos krize ir socialine krize, tai stipriai paveikė milijonų ES piliečių pensines pajamas; kadangi ši krizė parodė, kad Europos šalių ekonomika yra tarpusavyje susijusi ir neįmanoma, kad bet kuri šalis galėtų toliau savarankiškai užtikrinti savo socialinės apsaugos sistemų pakankumą, saugumą ir tvarumą;
  - C. kadangi pensijos yra pagrindinis pagyvenusių europiečių pajamų šaltinis ir turėtų užtikrinti tinkamą jų gyvenimo lygį bei leisti jiems būti finansiškai nepriklausomais; tačiau kadangi apie 22 proc. vyresnių nei 75 metų amžiaus moterų gyvena žemiau Europos Sąjungos skurdo ribos, taigi joms gresia socialinė atskirtis, ir kadangi dauguma vyresnių nei 75 metų amžiaus asmenų yra moterys;
  - D. kadangi pirmoji staigus gimstamumo padidėjimo (angl. baby boom) karta pasiekė pensinį amžių, demografinė problema tapo jau ne ateities scenarijus, o dabarties realybė, ir kadangi 60 metų amžiaus ir vyresnių žmonių skaičius išaugs daugiau nei 2 milijonais per metus;
  - E. kadangi, net nepaisant ekonomikos krizės, ilgalaikės demografinės ir produktyvumo tendencijos rodo, kad daugelio ES valstybių narių laukia lėto ekonomikos augimo scenarijus, ekonomikos augimo tempams esant gerokai mažesniems nei tie, kurie buvo pasiekti ankstesniais dešimtmečiais;
  - F. kadangi Europos Vadovų Taryba 2001 m. kovo mėn. jau priėmė trijų dalių Stokholmo strategiją, kuria siekiama: sparčiai mažinti valstybių skolas, kelti užimtumo ir produktyvumo lygį, taip pat reformuoti pensijų, sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemas;
  - G. kadangi dėl neigiamo ekonomikos ir finansų krizės Europoje poveikio uždarbiui ir užimtumui ateityje padidės skurdo senatvėje rizika;
  - H. kadangi didėjantis nedarbas ir menka finansų rinkų grąža neigiamai paveikė einamojo finansavimo modeliu grindžiamas sistemas ir investicinius pensijų kaupimo modelius;
  - I. kadangi Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas rekomenduoja didinti mažiausią pensijų lygį siekiant suteikti pensijų pajamas, kurios viršytų skurdo ribą;
  - J. kadangi pensijų sistemos yra svarbus Europos socialinių modelių elementas, kurio pagrindinis ir neabejotinas tikslas – užtikrinti tinkamą gyvenimo lygį vyresnio amžiaus žmonėms; kadangi pensijų užtikrinimas išlieka valstybių narių kompetencija;

- K. kadangi pensijų politikos tvarumas susijęs ne vien tik su fiskalinėmis galimybėmis; kadangi privačių santaupų santykis, užimtumo lygis ir numatomi demografiniai pokyčiai taip pat atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant tvarumą;
- L. kadangi dabar Europoje vykstančiose diskusijose pensijų sistemos pernelyg dažnai vertinamos tik kaip našta viešiesiems finansams, o ne esminė kovos su skurdu senatvėje priemonė, suteikianti galimybę persikirstyti lėšas viso asmens gyvenimo laikotarpiu ir visos visuomenės mastu;
- M. kadangi pensininkai yra ypač svarbi vartotojų grupė ir jų vartojimo elgsenos svyravimai turi labai didelį poveikį realiajai ekonomikai;
- N. kadangi daugelyje ES šalių gimstamumo lygis išlieka žemas, todėl ateityje sumažės darbingo amžiaus žmonių skaičius;
- O. kadangi, EBPO duomenimis, judumas tarp valstybių narių yra nedidelis ir tik 3 proc. darbingo amžiaus ES piliečių gyvena kitoje valstybėje narėje¹;
- P. kadangi tyrimas „Vienišos moterys: naujausi duomenys“² (angl. Women living alone – an update), atliktas Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto užsakymu, rodo, kad kai kurioms dabar galiojančioms pensijų sistemoms būdinga rizika, dėl kurios gali padidėti lyčių nelygybė, ypač kai tai susiję su vienišomis moterimis;
- Q. kadangi EBPO darbo dokumente Nr. 116 socialiniais, užimtumo ir migracijos klausimais „Maisto ruošą, priežiūrą ir savanorišką veiklą. Nemokamas darbas visame pasaulyje“ (angl. Cooking, Caring and Volunteering: Unpaid Work Around the World)³ nušviečiama nemokamo darbo, kuris dar nėra pripažįstamas pagal nacionalines pensijų sistemas, svarba;
- R. kadangi ES 55–64 metų amžiaus asmenų užimtumo rodiklis tesiekia 47,4 proc. ir dirbančių šio amžiaus grupės moterų yra tik 40,2 proc.; kadangi kai kuriose ES valstybėse narėse į visas laisvas darbo vietas priimama tik 2 proc. 55 metų arba vyresnių asmenų; kadangi dėl tokių žemų užimtumo rodiklių atsiranda atotrūkis tarp tos pačios kartos vyrų ir moterų, taip pat skirtingų kartų asmenų atotrūkis, lemiantis didelius skirtingų kartų atstovų finansinių išteklių skirtumus;
- S. kadangi pensijų sistemos valstybėse narėse gerokai skiriasi, pvz., finansavimo mastas, valstybės įsikišimo lygis, valdymo struktūra, prašymo pensijai gauti tipas, ekonominis efektyvumas, kolektyviškumo ir solidarumo laipsnis, todėl negalima pateikti bendros ES tipologijos;

Įvadas

---

¹ EBPO (2012), Mobility and migration in Europe (Judumas ir migracija Europoje), p. 63, Iš: EBPO ekonominiai tyrimai: Europos Sąjunga 2012 m. (angl. OECD Economic Surveys: European Union 2012), ESBO leidykla.

² <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=79590>.

³ Miranda, V., „Maisto ruošą, priežiūrą ir savanorišką veiklą. Nemokamas darbas visame pasaulyje“, ESBO socialinis, užimtumo ir migracijos darbo dokumentas Nr. 116, ESBO leidykla (2011).

1. pažymi, kad nacionaliniams biudžetams daromas didelis spaudimas ir kad pensijų išmokos mažinamos daugybėje valstybių narių dėl itin pagilėjusios finansų ir ekonomikos krizė; apgailestauja, kad ženkliai mažinami labiausiai krizės paveiktų valstybių narių biudžetai, todėl daugybė pensininkų atsidūrė už skurdo ribos arba jiems tai gresia;
2. pabrėžia, kad ES ir valstybės narės turi įvertinti esamą ir būsimą pensijų sistemų tvarumą ir adekvatumą bei nustatyti geriausią patirtį ir politikos strategijas, kuriomis galima sukurti saugiausią ir ekonomiškai efektyviausią pensijų sistemą valstybėse narėse;
3. pabrėžia, kad tikėtinas ilgalaikis lėto ekonomikos augimo scenarijus, dėl kurio daugeliui valstybių narių tektų konsoliduoti savo biudžetus ir pertvarkyti ekonomiką griežto taupymo sąlygomis, reikalaujant patikimo valstybės finansų valdymo; pritaria Komisijos Baltojoje knygoje išreikštai nuomonei, kad reikia ne tik pirmumo tvarka užtikrinti universalias valstybines pensijas, kuriomis visiems būtų bent jau garantuotas tinkamas gyvenimo lygis sulaukus vyresnio amžiaus, bet taip pat būtina kaupti investicines papildomas profesines pensijas;
4. pabrėžia, kad pirmosios pakopos valstybinių pensijų sistema tebėra svarbiausias pensininkų pajamų šaltinis; apgailestauja, kad Baltojoje knygoje Komisija tinkamai neįvertina universalių pirmosios pakopos pensijų, kurios bent jau apsaugotų nuo skurdo grėsmės, svarbos; ragina valstybes pagal strategijoje „Europa 2020“ numatytus užimtumo didinimo ir kovos su skurdu tikslus ir toliau rengti aktyvesnes ir įtraukesnes darbo rinkos strategijas siekiant sumažinti ekonominės priklausomybės tarp neaktyvių asmenų ir dirbančių asmenų rodiklį; ragina socialinius partnerius ir valstybes nares derinti šias reformas su nuolatiniu darbo sąlygų gerinimu ir mokymosi visą gyvenimą programų įgyvendinimu, kad žmonių darbinė veikla iki įstatymais nustatyto pensinio amžiaus būtų sveikesnė ir trukėtų ilgiau, taip padidinant asmenų, mokančių pensijų įmokas, skaičių ir taip pat siekiant išvengti situacijų, kai su valstybinėmis pensijomis susijusių išlaidų didėjimas kelia grėsmę viešųjų finansų tvarumui; ragina valstybes nares įgyvendinti pirmosios pakopos pensijų reformas taip, kad taip pat būtų atsižvelgiama į įmokų mokėjimo metų skaičių;
5. ragina valstybes nares nuodugniai iširti poreikį įgyvendinti pirmosios pakopos pensijų reformas atsižvelgiant į kintančią tikėtiną gyvenimo trukmę ir kintantį pensininkų, bedarbių ir ekonominiu požiūriu aktyvių žmonių santyki, kad vyresnio amžiaus žmonėms, ypač priklausantiems pažeidžiamoms grupėms, būtų užtikrinamas orus gyvenimo lygis ir ekonominė nepriklausomybė;
6. pažymi, kad finansų ir ekonomikos krizė ir iššūkiai, susiję su senėjančia visuomene, atskleidė ir investicinio, ir einamojo finansavimo modelio pažeidžiamumą; rekomenduoja įsteigti daugiapakopės pensijų sistemas, sudarytas iš šių derinių:
  - i. universalios valstybės pensijos pagal einamojo finansavimo modelį;
  - ii. investicinės profesinės papildomos pensijos, skiriamos kolektyvinės sutarties pagrindu nacionaliniu, sektoriaus ar įmonės lygmeniu ar skiriamos pagal nacionalinės teisės aktus, prieinamos visiems susijusiems darbuotojams;

pabrėžia, kad vien pirmosios pakopos pensija arba derinama su antrosios pakopos pensija

(priklausomai nuo nacionalinių institucijų susitarimų ar teisės aktų) turėtų numatyti deramas pakaitines pajamas, pagrįstas ankstesniais darbuotojo užmokesčiais, jei įmanoma, papildyta:

iii. individualia trečios pakopos pensija, kurios pagrindas yra asmeninės santaupos, ir vienodomis paskatomis, skirtomis mažas pajamas gaunantiems darbuotojams, savarankiškai dirbantiems asmenims ir asmenims, neturintiems pakankamo įmokų mokėjimo metų skaičiaus pagal su jų darbu susijusią pensijų sistemą;

ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę išlaikyti arba sukurti tokias arba panašias finansiniu ir socialiniu požiūriais tvarias sistemas, jei jų dar nėra; ragina Komisiją užtikrinti, kad bet kuriuo esamu ar būsimu pensijų sritys reglamentavimu būtų visapusiškai remiamas šis požiūris ir sudarytos sąlygos jam taikyti;

7. pripažįsta profesinių ir individualių pensijų teikėjų, kaip didelių ir patikimų ilgalaikių investuotojų į ES ekonomiką, potencialą; pabrėžia, kad tikimasi, jog jie prisidės siekiant įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ pagrindinius tikslus, susijusius su tvariu ekonomikos augimu, didesniu geresnių darbo vietų skaičiumi ir siekiu sukurti labiau socialiai įtraukias visuomenes; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina būsimą Komisijos iniciatyvą parengti Žaliąją knygą dėl ilgalaikių investicijų; primygtinai ragina Komisiją nekelti grėsmės pensijų fondų ir kitų pensijų teikėjų investicinėms galimybėms ir atsižvelgti į įvairius jų ypatumus nustatant naują ar keičiant esamą ES reglamentavimą, ypač persvarstant direktyvą dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros;
8. ragina Komisiją įvertinti finansų rinkos teisės aktų, pvz., Europos rinkos infrastruktūros reglamento, Finansinių priemonių rinkų direktyvos, persvarstytos Kapitalo poreikio direktyvos (IV), bendrą poveikį antrojo ramsčio pensijų fondams ir šių fondų pajėgumui investuoti į realiąją ekonomiką bei pateikti šio įvertinimo ataskaitą būsimoje Žaliojoje knygoje dėl ilgalaikių investicijų;
9. primena apie Lisabonos strategiją (2000–2010 m.), kurią rengiant Komisija ir valstybės narės visą dešimtmetį išsamiai svarstė struktūrines reformas, susijusias su makroekonomikos, mikroekonomikos ir užimtumo politikos kryptimis, ir po šių diskusijų valstybėms narėms buvo pateiktos Sutartimi grindžiamos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos, kurių daugelis buvo tiesiogiai arba netiesiogiai susijusios su adekvačių ir tvarių pensijų užtikrinimu; apgailestauja, kad šios rekomendacijos buvo nepakankamai įgyvendintos, nes jomis buvo galima smarkiai sumažinti krizės poveikį;
10. palankiai vertina išsamius ir labai kokybiškus leidinius: 2012 m. ataskaitą dėl senėjimo¹ ir 2012 m. pensijų adekvatumo ataskaitą², kuriose tiriamas ilgalaikis pensijų sistemų

¹ Europos Komisija, 2012 m. ataskaita dėl senėjimo: Ekonominės ir biudžeto prognozės 27 ES valstybėms narėms (2010–2060 m.), Briuselis, 2011 m. gegužės mėn.

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-2_en.pdf

² 2012 m. gegužės 23 d. ataskaita „Pensijų adekvatumas Europos Sąjungoje 2010–2050 m.“, kurią kartu parengė Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas ir Socialinės apsaugos komitetas. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7105&type=2&furtherPubs=yes>

adekvatumas ir tvarumas visose valstybėse narėse; apgailestauja, kad pensijų adekvatumo ir tvarumo aspektai aptariami atskirose itin techninio pobūdžio ataskaitose; primygtinai prašo Komisijos ir Tarybos paskelbti integruotą, glaustą ir ne techninio pobūdžio santrauką piliečiams, kad ES piliečiai galėtų įvertinti problemas, su kuriomis susiduriama jų nacionalinėse pensijų sistemose ir palyginti jas su situacija visoje ES;

11. pabrėžia, kad svarbu naudoti vienodą metodiką apskaičiuojant ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą ir jų dalį, susijusią su išipareigojimais pensijų srityje;
12. laikosi nuomonės, kad norint veiksmingai išspręsti pensijų problemą atsižvelgiant į būtinybę daugelyje valstybių narių padidinti įmokų mokėjimo metų skaičių ir pagerinti darbo sąlygas bei skatinti mokymąsi visą gyvenimą, kad žmonės galėtų ilgiau dirbti ir bent jau pasiekti įstatymais nustatytą pensinį amžių arba, jiems pageidaujant, ir ilgiau, itin svarbus vyriausybių, darbdavių ir socialinių partnerių sutarimas;
13. siūlo, kad dėl bet kokios pensijų reformos turėtų būti konsultuojamasi su visų amžiaus grupių atstovais, įskaitant jaunesniąją ir senesniąją kartas, kurioms atitinkami sprendimai darys didžiausią poveikį, siekiant užtikrinti sąžiningus ir subalansuotus reformų rezultatus ir, kiek įmanoma, išlaikyti kartų santarvę;
14. palankiai vertina pagrindinį Baltosios knygos principą, pagal kurį siūloma dėmesį sutelkti į: darbo rinkoje ir pensijoje praleisto laiko pusiausvyrą, papildomų profesinių ir privačių pensijų santaupų formavimą ir ES pensijų priežiūros priemonių stiprinimą, kartu pabrėždamas, kad svarbu didinti informuotumą apie pensijas;

Užimtumo lygio kėlimas ir darbo rinkoje ir pensijoje praleisto laiko pusiausvyrą

15. pabrėžia, kad struktūrinių reformų, kuriomis siekiama padidinti užimtumo lygį ir sudaryti žmonėms galimybes pasiekti įstatymais nustatytą pensinį amžių, ir taip sumažinti ekonominės priklausomybės rodiklį, įgyvendinimas yra pagrindinis būdas surinkti mokesčines pajamas ir socialines bei pensijų įmokas, kurios reikalingos valstybių narių biudžetui konsoliduoti ir adekvačioms, tvarioms ir saugioms pensijų sistemoms finansuoti; pabrėžia, kad šios reformos turi būti įgyvendinamos skaidriai, kad žmonės galėtų laiku ir tinkamai pasiruošti bet kokiems galimiems šių reformų padariniams; atkreipia dėmesį į tai, kad neturint darbo, dirbant mažai apmokamą darbą, dirbant ne visą darbo laiką ir dirbant nestandartinį darbą galima gauti tik dalį pensijos, taigi didėja skurdo rizika senatvėje;
16. ragina valstybes nares patvirtinti visa apimančias aktyvios darbo rinkos politikos priemones, imtis būtinų priemonių siekiant kovoti su nelegaliu darbu ir mokesčių bei įmokų vengimu, taip pat siekiant išsaugoti sąžiningą konkurenciją, skirti lėšų kovai su didėjančiomis viešosiomis išlaidomis, skiriamomis pensinio amžiaus gyventojams ir skatinti tinkamą užimtumą, be kita ko, teikiant visapusiškas konsultacijas ir paramą darbo ieškantiems asmenims ir ypač sudarant sąlygas pažeidžiamų grupių atstovams susirasti darbą;
17. atkreipia dėmesį į neseniai Komisijos 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje pateiktą nuorodą į būtinybę reformuoti pensijų sistemas; tačiau pastebi, kad faktinio ir įstatymais nustatyto pensinio amžiaus suvienodinimas daugelyje valstybių narių turėtų būti

prioritetas;

18. palankiai vertina valstybių narių prisiimtus įsipareigojimus užtikrinti adekvačių ir tvarių pensijų sistemas pagal konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, kurias Taryba patvirtino 2012 m. įgyvendinant Europos semestro priemonę;
19. pažymi, kad dabar 65 metų ir vyresni asmenys sudaro daugiau kaip 17 proc. Europos Sąjungos gyventojų ir kad šis skaičius, remiantis Eurostato prognozėmis, 2060 m. išaugs iki 30 proc.;
20. pabrėžia dėl demografinės raidos didėjančią nacionalinių biudžetų ir pensijų sistemų patiriamą naštą, kadangi dabar pirmosios staigaus gimstamumo padidėjimo (angl. *baby boom*) kartos išeina į pensiją; atkreipia dėmesį į netolygią pažangą ir užmojus valstybėse narėse formuluojant ir įgyvendinant struktūrines reformas, skirtas užimtumo lygiui kelti, palaipsniui panaikinant ankstyvo išėjimo į pensiją sistemas ir valstybių narių lygmeniu bei kartu su socialiniais partneriais įvertinant poreikį tvirtai derinti įstatymais nustatytą ir faktinį pensinį amžių su vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimu; pabrėžia, kad valstybės narės, kurios neįgyvendina laipsniškų reformų dabar, gali vėliau atsidurti tokioje padėtyje, kai jos reformas turės įgyvendinti staigiai, patirdamos neigiamų socialinių padarinių;
21. dar kartą ragina glaudžiai susieti pensijų išmokas su išdirbtais metais ir sumokėtomis įmokomis (aktuarinis teisingumas), kad būtų užtikrinta, jog dirbti daugiau ir ilgiau darbuotojams apsimokėtų dėl geresnės pensijos, kartu deramai atsižvelgiant į laikotarpį, kai nebuvo dalyvaujama darbo rinkoje dėl rūpinimosi išlaikomais asmenimis; rekomenduoja, kad valstybės narės, konsultuodamosi su atitinkamais partneriais, taikytų privalomo išėjimo į pensiją draudimą, kai sulaukiama įstatymais nustatyto pensinio amžiaus, taip sudarant sąlygas asmenims, kurie gali ir nori tai daryti, pasirinkti, ar toliau dirbti ir virš įstatymais nustatyto pensinio amžiaus ribos ar laipsniškai pasitraukti į pensiją, kadangi mokamų įmokų laikotarpio prailginimas, tuo pačiu trumpinant laikotarpį išmokoms gauti, gali padėti darbuotojams labai greitai sumažinti bet kokius pensijų skirtumus;
22. pabrėžia, jog empiriškai įrodyta, kad ankstyvą išėjimą į pensiją grindžianti prielaida, pagal kurią vyresnio amžiaus darbuotojams leidžiama anksti išeiti į pensiją, kad būtų atlaisvintos darbo vietos jaunesniems darbuotojams, yra klaidinga, kadangi valstybės narės, kurių jaunimo užimtumo lygis yra aukščiausias, paprastai yra ir tos, kuriose didžiausias vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygis;
23. ragina socialinius partnerius taikyti gyvavimo ciklo metodą žmoniškųjų išteklių politikai ir šiuo požiūriu pritaikyti darbo vietas; ragina darbdavius pasiūlyti programas, kuriomis būtų remiamas vyresnių žmonių aktyvumas ir sveikata; ragina darbuotojus aktyviai naudotis tomis mokymų galimybėmis, kurios jiems prieinamos, ir išlikti pasiruošusius darbo rinkai visais savo darbingo amžiaus etapais; pabrėžia, kad būtina gerinti vyresnio amžiaus darbuotojų integraciją į darbo rinką, ir ragina taikyti socialinių inovacijų metodus, kuriais būtų sudaroma galimybė dirbti ilgiau, ypač kai dirbamas sunkus fizinis darbas, pritaikant darbo vietas, sudarant atitinkamas darbo sąlygas ir siūlant lankstų darbo organizavimą, atsižvelgiant į darbe praleistą laiką ir darbo pobūdį;

24. pabrėžia, kad reikia taikyti labiau prevencines sveikatinimo priemones, sustiprinti profesinį rengimą arba perkvalifikavimą ir kovoti su jaunesnių ir vyresnių darbuotojų diskriminacija darbo rinkoje; pabrėžia, kad šiuo požiūriu reikia veiksmingo teisės aktais nustatytų darbuotojų sveikatos ir darbo saugos taisyklių laikymosi ir taikymo; pabrėžia, kad kuravimo programos gali būti prasmingas būdas vyresnio amžiaus darbuotojus ilgiau išlaikyti darbo rinkoje, o jų patirtį panaudoti jaunų žmonių integracijai į darbo rinką; ragina socialinius partnerius sukurti patrauklius modelius, suteikiančius galimybes lanksčiai užbaigti darbinę veiklą ir išeiti į pensiją;
25. primygtinai ragina valstybes nares veikti energingai, kad būtų įgyvendinami užmojai, suformuluoti Europos lyčių lygybės pakte (2011–2020 m.), kuriame dėmesys sutelkiamas į lyčių skirtumų panaikinimą ir kovą su lyčių segregacija bei geresnės moterų ir vyrų darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimą; pabrėžia, kad šie tikslai yra pagrindas keliant moterų užimtumo lygį ir kovojant su darbingo ir pensinio amžiaus moterų skurdu;
26. pabrėžia, kad mažųjų ir vidutinių įmonių indėlis kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą ES – vienas iš didžiausių ir kad jos galėtų pastebimai prisidėti siekiant pensijų sistemų tvarumo ir adekvatumo valstybėse narėse;

Papildomų privačių pensijų kaupimas

27. palankiai vertina Baltojoje knygoje išsakytą raginimą plėtoti tiek investicinį papildomų profesinių pensijų, prieinamų visiems atitinkamiems darbuotojams, sistemas, tiek, jei įmanoma, individualias sistemas; vis dėlto pabrėžia, kad Komisija turėtų verčiau rekomenduoti kolektyvinių solidarumu pagrįstų papildomų profesinių pensijų santaupas, pageidautinai skiriamas kolektyvinių sutarčių pagrindu ir nustatytas nacionaliniu, sektoriaus ar įmonės lygmeniu, nes jomis skatinamas didesnis kiekvienos kartos ir skirtingų kartų tarpusavio solidarumas, tuo tarpu individualios sistemos jo neskatina; parėžia, kad reikia kuo skubiau dėti kiek įmanoma didesnes pastangas siekiant sukurti papildomas profesinių pensijų sistemas;
28. pažymi, kad daugelis valstybių narių jau pradėjo įgyvendinti pagrindines pensijų reformos programas, kuriomis siekiama ir tvarumo, ir pakankamumo; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad bet kuriomis ES lygmeniu siūlomomis priemonėmis būtų papildomos nacionalinės pensijų reformų programos, o ne joms prieštaraujama; primena, kad pensijų klausimai toliau lieka valstybės narės kompetencija, ir yra susirūpinęs, kad bet kokie tolesni ES teisės aktai šioje srityje gali turėti neigiamo poveikio kai kurių valstybių narių sistemoms, ypač dėl profesinių pensijų sistemų ypatumų;
29. pabrėžia, kad (viso sektoriaus) kolektyvinių (pageidautina ne pelno) profesinių pensijų sistemų veiklos sąnaudos yra mažos palyginti su individualių pensijų santaupų sistemomis; pabrėžia mažų veiklos sąnaudų svarbą, kadangi net nedidelis sąnaudų sumažinimas gali nulemti gerokai didesnes pensijas; tačiau pabrėžia, kad, deja, šios sistemos iki šiol taikomos tik nedaugelyje valstybių narių;
30. primygtinai ragina valstybes nares ir už pensijų sistemas atsakingas institucijas tinkamai informuoti piliečius apie jų teises į sukauptas pensijas ir didinti jų sąmoningumą bei juos šviesti, kad jie galėtų priimti gerai informacija pagrįstus sprendimus dėl papildomų

būsimų pensijų santaupų; taip pat primygtinai ragina valstybes nares laiku informuoti piliečius apie numatomus pensijų sistemos pasikeitimus, kad jie galėtų priimti informacija pagrįstus ir gerai apgalvotus sprendimus dėl savo pensijų santaupų; ragina valstybes nares suformuluoti ir laikytis griežtų informacijos atskleidimo taisyklių dėl veiklos sąnaudų ir rizikos bei jų jurisdikcijoje veikiančių pensijų fondų investicijų gražos;

31. pripažįsta, kad valstybių narių profesinių pensijų sistemų ypatybės ir rezultatai palyginus prieigą, solidarumą, ekonominį efektyvumą, riziką ir investicijų gražą labai skiriasi; palankiai vertina Komisijos ketinimą glaudžiai konsultuojantis su valstybėmis narėmis, socialiniais partneriais, pensijų pramonės atstovais ir kitomis suinteresuotomis šalimis sukurti profesinių pensijų sistemų geros praktikos kodeksą, kuriame būtų sprendžiami tokie klausimai kaip antai: geresnė darbuotojų apsauga, išmokėjimo laikotarpis, rizikos pasidalijimas ir mažinimas, ekonominis efektyvumas ir sukrėtimų absorbavimas laikantis subsidiarumo principo; pabrėžia, kad abipusiškai naudinga tobulinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais tarp valstybių narių;
32. pritaria Komisijos ketinimui toliau naudoti ES finansavimą – ypač per Europos socialinį fondą (ESF) – remiant projektus, kuriais skatinamas aktyvus ir sveikas senėjimas darbo vietoje, ir per Socialinių pokyčių ir inovacijų programą teikiant finansinę ir praktinę paramą valstybėms narėms ir socialiniams partneriams, svarstantiems galimybę palaipsniui įgyvendinti ekonomiškai efektyvias papildomas pensijų sistemas prižiūrint Parlamentui;

Mobiliųjų darbuotojų pensijos

33. pripažįsta žymius pensijų sistemų skirtumus ES, tačiau pabrėžia, kad darbuotojams svarbu turėti galimybę keisti darbus savo valstybės narės viduje ir už jos ribų; pabrėžia poreiki užtikrinti mobiliesiems darbuotojams galimybę įgyti ir išsaugoti teisę į profesinę pensiją; pritaria Komisijos palaikomam metodui, pagal kurį dėmesys sutelkiamas į tai, kad būtų užtikrintas teisės į pensiją įgijimas ir išsaugojimas, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad mobiliųjų darbuotojų atidėtos teisės į pensiją galiotų taip pat, kaip ir aktyvių sistemų narių ar išėjusiųjų į pensiją teisės; atkreipia dėmesį į svarbų vaidmenį, kurį Komisija gali atlikti šalinant laisvo judėjimo kliūtis, įskaitant kliūtis darbuotojų judumui; laikosi nuomonės, kad be kalbos barjerų ir šeimyninių aplinkybių, mobilumui darbo rinkoje trukdo ilgi teisių suteikimo laikotarpiai ir nepagrįsti amžiaus apribojimai, ir ragina valstybes nares juos sutrumpinti ir sumažinti; pabrėžia, bet kokie veiksmai skatinant judumą turi būti derinami su ekonomiškai efektyviomis papildomų pensijų sistemomis ir turi būti atsižvelgta į nacionalinių pensijų sistemų pobūdį ir tikslą;
34. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą įvertinti galimas Reglamento 883/2004/EB dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir „tam tikrų“ profesinių pensijų sistemų sąsajas; pabrėžia praktinius sunkumus, kurie patiriami minėtą reglamentą taikant visiškai skirtingoms 27 valstybių narių socialinės apsaugos sistemoms; atkreipia dėmesį į ES veikiančių pensijų sistemų įvairovę ir į tai, kad dėl to sudėtinga taikyti koordinavimo metodą dešimtims tūkstančių itin skirtingų valstybėse narėse veikiančių pensijų sistemų, ir todėl abejoja, ar praktiška šį metodą taikyti papildomų profesinių pensijų sistemų srityje;
35. ragina Komisiją ir valstybes nares ambicingai dirbti steigiant ir išlaikant veiksmingus stebėsenos mechanizmus (jei įmanoma internete), kurie leidžia piliečiams stebėti su jų

darbu ir nedarbu susijusias teises į pensiją ir taip laiku priimti gerai informacija pagrįstus sprendimus dėl papildomų, individualių (trečios pakopos) pensijų santaupų; ragina užtikrinti koordinavimą ES lygmeniu, kad būtų užtikrintas tinkamas nacionalinių stebėsenos mechanizmų suderinamumas; palankiai vertina Komisijos bandomąjį projektą šioje srityje ir ragina Komisiją užtikrinti, kad šis bandomasis projektas būtų papildytas poveikio vertinimu dėl naudos, kurią gautų ES piliečiai, jei apibendrinta informacija apie pensijas jiems būtų teikiama prieinamu būdu;

36. pažymi, kad kai pensijų stebėsenos mechanizmas bus visiškai sukurtas, idealiu atveju jis turėtų apimti ne tik profesines pensijas, bet ir trečiosios pakopos sistemas bei individualią informaciją apie sukauptą pensiją pagal pirmojo ramsčio sistemą;
37. abejoja, ar ES pensijų fondo reikia tyrėjams;
38. mano, kad pailgėjęs, sveikesnis ir turtingesnis žmonių gyvenimas yra vienas iš didžiausių šiuolaikinės visuomenės pasiekimų; ragina palankiai nusiteikti vykdant diskusijas apie senėjimą, viena vertus, aktyviai sprendžiant sudėtingą, bet įveikiamą senėjimo keliamą uždavinį, kita vertus, tuo pat metu pasinaudojant galimybėmis, kurias suteikia senėjimas ir vadinamoji sidabrinė ekonomika; pripažįsta itin aktyvų ir svarbų vaidmenį, kurį vyresnio amžiaus žmonės atlieka mūsų visuomenėje;

Direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (IPPS) persvarstymas

39. pabrėžia, kad Direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (IPPS) persvarstymu turėtų būti siekiama užtikrinti, kad ES profesinės pensijos ir toliau būtų adekvačios, tvarios ir saugios, sukuriant aplinką, skatinančią tolesnę valstybių narių ir vidaus rinkos pažangą šioje srityje, suteikiant didesnę apsaugą dabartiniams ir būsimiems pensininkams ir lanksčiai prisitaikant prie didelės skirtinguose sektoriuose ir valstybėse dabar taikomų sistemų įvairovės;
40. mano, kad norint pasiekti aukštą antrosios pakopos pensijų kaupimo sistemos dalyvių ir naudos gavėjų apsaugos lygį ir paisyti G20 įgaliojimo, pagal kurį visoms finansų įstaigoms turi būti taikomas tinkamas reguliavimas ir priežiūra, labai svarbu, kad ES antrosios pakopos pensijų kaupimo sistemos griežtai laikytųsi rizikos ribojimo taisyklių;
41. reikalauja, kad ES teisėkūros iniciatyvose būtų gerbiamas valstybių narių pasirinkimas antrosios pakopos pensijų teikėjų požiūriu;
42. pabrėžia, kad bet kokia tolesnė reglamentavimo ES lygmeniu veikla, susijusi su apsaugos priemonėmis, turi būti grindžiama patikima poveikio analize, į kurią reikėtų įtraukti nuostatą, kad panašiems produktams turi būti taikomi tie patys rizikos ribojimo standartai, užtikrinant adekvačias lėšų atsargas ir darbuotojų judumą Sąjungoje, ir šia veikla turėtų būti siekiama apsaugoti sukauptas darbuotojų teises gauti išmokas; pabrėžia, kad bet kokia tolesnė ES lygmeniu vykdoma reglamentavimo veikla, susijusi su apsaugos priemonėmis, taip pat turi būti grindžiama aktyviu dialogu su socialiniais partneriais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis ir tikru nacionalinių savitumų supratimu bei jų paisymu; pabrėžia, kad kiekvienos valstybės narės pensijų sistemos yra labai glaudžiai susijusios su jos kultūrinėmis, socialinėmis, politinėmis ir ekonominėmis sąlygomis; pabrėžia, kad

visoms antrosios pakopos pensijų sistemoms, kad ir koks būtų jų teisinis statusas, turėtų būti taikomas proporcingas ir griežtas reguliavimas, kuriuo būtų atsižvelgiama į jų veiklos ypatumus, ypač ilgalaikėje perspektyvoje;

43. primygtinai tvirtina, kad antrosios pakopos pensijų sistemoms, kad ir kokie fondai būtų į jas įtraukti, neturėtų kilti grėsmė dėl ES reguliavimo, kuriuo neatsižvelgiama į jų ilgalaikę perspektyvą;
44. mano, kad Komisijos pasiūlymais, susijusiais su apsaugos priemonėmis, turi būti ne tik nustatomi nacionalinių sistemų skirtumai ir į juos atsižvelgiama, bet taip pat atitinkamai kiekvienos nacionalinės sistemos pakopai turi būti taikomas principas „vienoda rizika, vienodos taisyklės“; pabrėžia, kad šiomis priemonėmis turi būti griežtai paisoma proporcingumo principo atsižvelgiant į tikslų bei naudos ir finansinių, administracinių ir techninių sąnaudų santykį ir turi būti siekiama tinkamos sąnaudų ir naudos pusiausvyros;
45. mano, kad, kalbant apie kokybines apsaugos priemonių atžvilgiu, yra naudingi pasiūlymai dėl sustiprinto įmonių ir rizikos valdymo bei pasiūlymai dėl didesnio skaidrumo ir informacijos atskleidimo prievolių ir prievolių dėl informacijos apie išlaidas atskleidimo ir investavimo strategijos skaidrumo ir jie turėtų būti teikiami atliekant bet kokią peržiūrą, laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų; pažymi, kad, atsižvelgiant į didelius skirtumus valstybėse narėse, trumpuoju laikotarpiu labiau galima kokybinių apsaugos priemonių konvergencija ES lygmeniu nei kiekybinių apsaugos priemonių konvergencija;
46. nėra įsitikinęs, atsižvelgdamas į šiuo metu turimą informaciją, kad Europos lygmeniu būtų tinkama nustatyti nuosavo kapitalo arba balanso vertinimo reikalavimus; dėl šios priežasties nepritaria bet kokiam Direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (IPPS) persvarstymui, kuriuo to siekiama; tačiau mano, kad šiame politiniame kontekste reikėtų visapusiškai atsižvelgti į šiuo metu Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (EDPPI) atliekamą kiekybinį poveikio tyrimą ir galimą tolesnę šio tyrimo rezultatų analizę; pabrėžia, kad jei tokius reikalavimus numatoma taikyti vėliau, tiesioginis iniciatyvos „Mokumas II“ reikalavimų taikymas įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, vis tiek nebūtų tinkama priemonė;
47. pažymi, kad Direktyva dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros taikoma tik savanoriško pensijų kaupimo sistemoms ir neapima jokių priemonių, įtrauktų į privalomą valstybinių pensijų sistemą;
48. pabrėžia, kad tarp draudimo produktų ir įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, yra esminių skirtumų; pabrėžia, kad tiesiogiai taikyti iniciatyvos „Mokumas II“ kiekybinius reikalavimus įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, būtų netinkama ir kad galėtų pakenkti ir darbuotojų, ir darbdavių interesams; todėl nepritaria tam, kad iniciatyvos „Mokumas II“ reikalavimai būtų tiesiog taikomi įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, tačiau pritartų požiūriui, kuriuo siekiama saugumo ir tvarumo;
49. pabrėžia, kad socialiniai partneriai (t. y. darbdaviai ir darbuotojai) dalijasi bendra atsakomybe už susitarimų dėl profesinių pensijų kaupimo turinį; pabrėžia, kad socialinių partnerių sutartiniai susitarimai turi būti visada pripažįstami, ypač kalbant apie rizikos ir atlygio pusiausvyrą, kurią profesinių pensijų sistema siekiama užtikrinti;

50. mano, kad plėtoti ES lygmeniu mokumo modelius, pvz., bendros balanso sumos (angl. *Holistic Balance Sheet*, HBS), tikslinga tik tuo atveju, jeigu remiantis patikima poveikio analize įsitikinama, kad jų taikymas praktiniu požiūriu įmanomas ir ekonominės naudos požiūriu veiksmingas, ypač atsižvelgiant į įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, įvairovę pavienėse valstybėse narėse ir jų viduje; pabrėžia, kad tolesne iniciatyvos „Mokumas II“ arba bendros balanso sumos variantų plėtra neturi būti siekiama įdiegti nuostatas pagal iniciatyvos „Mokumas II“ modelį;
51. atkreipia dėmesį į tai, kad pensijų sistemų modeliai yra labai įvairūs ir gali būti grindžiami fiksuotomis išmokomis, fiksuotomis įmokomis arba gali būti mišrūs; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse pereita nuo fiksuotų išmokų modelio prie fiksuotų įmokų modelio arba nustatytos privalomu būdu finansuojamos pakopos; pabrėžia, kad dėl šios priežasties didėja poreikis užtikrinti piliečiams didesnę skaidrumą ir geresnę jų informavimą apie žadamas išmokas, išlaidų lygį ir investavimo strategiją;
52. pabrėžia, kad sumanymas dėl vienodų konkurencinių sąlygų gyvybės draudimui ir antrosios pakopos sistemoms sukūrimo yra tinkamas tik tam tikru mastu, nes tarp draudimo produktų ir įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, yra esminių skirtumų, ir priklauso nuo rizikos profilio, integracijos į finansų rinką laipsnio, ir nuo to, ar konkretus paslaugų teikėjas turi pelno siekiančios ar ne pelno siekiančios bendrovės statusą; pripažįsta, kad konkurencijos tarp gyvybės draudimo ir antrosios pakopos įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, sąlygomis labai svarbu užtikrinti, kad tos paties rizikos lygio produktams būtų taikomos tos pačios taisyklės, siekiant išvengti naudos gavėjų klaidinimo ir užtikrinti jiems vienodo lygio apsaugą nuo rizikos;

Darbuotojų profesinių pensijų apsauga nemokumo atveju

53. mano, kad nemokumo atveju teisės į pensiją valstybėse narėse turi būti nuosekliai apsaugotos pagal Direktyvos 2008/94/EB 8 straipsnį;
54. ragina Komisiją atlikti išsamią nacionalinių apsaugos sistemų ir priemonių apžvalgą ir, jeigu atliekant ją bus nustatyta rimtų neatitikimų reikalavimams, pateikti pasiūlymus dėl tobulėsių ES teisės aktų siekiant užtikrinti, kad visoje ES būtų nustatyti visiškai patikimi paprastos, nebrangios ir proporcingos teisių į profesines pensijas apsaugos mechanizmai;
55. atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse darbdaviai jau remia savo pensijų sistemas taikydami apsaugos sistemas, turto atskyrimą, nepriklausomo sistemų valdymą ir suteikdami pensijų sistemoms prioritetinio kreditoriaus, kurio mokėjimo reikalavimai įmonės nemokumo atveju tenkinami pirmiau nei akcininkų, statusą;
56. pažymi, kad pensijų apsaugos nemokumo atveju klausimai yra glaudžiai susiję su pagrindiniais Direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros aspektais; pabrėžia, kad rengdama šias dvi direktyvas Komisija turėtų užtikrinti jų atitikimą ir visišką suderinamumą;

Papildomos trečiosios pakopos pensijų kaupimas 57. pažymi, kad trečiosios pakopos reikšmė, paplitimas ir formavimas atskirose valstybėse narėse skiriasi;

58. apgailestauja, kad trečiosios pakopos sistemos dažniausia yra brangesnės, rizikingesnės ir

mažiau skaidrios, negu pirmos pakopos sistemos; ragina suteikti trečiajai pakopai stabilumo, patikimumo ir tvarumo;

59. mano, kad tam tikrais atvejais privatus pensijos kaupimas galėtų būti būtinas siekiant užsitikrinti adekvačią pensiją; ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis vadovaujantis geriausia patirtimi grindžiamu požiūriu bei įvertinti ir patobulinti paskatas privačiai kaupti pensiją, ypač skirtas asmenims, kurie kitaip negalėtų sukaupti adekvačios pensijos;
60. mano, kad tikslinga įvertinti patikimas procedūras ir pasiūlymus dėl paskatų tobulinimo;
61. pabrėžia, kad svarbiausias viešosios politikos prioritetas turėtų būti ne remti trečiosios pakopos sistemas subsidijomis, o užtikrinti, kad visi piliečiai būtų tinkamai apsaugoti gerai veikiančioje ir tvarioje pirmosios pakopos sistemoje;
62. ragina Komisiją apsvarstyti trečiosios pakopos sistemų pažeidžiamumą krizės atveju ir pateikti rekomendacijas dėl rizikos mažinimo;
63. siūlo nacionaliniu lygmeniu apsvarstyti įstatymais nustatytus išlaidų apribojimus sudarant ir administruojant sutartis, keičiant paslaugos teikėją arba sutarties rūšį ir šiuo klausimu pateikti pasiūlymus;
64. mano, kad elgesio kodeksai kokybės, informacijos teikimo vartotojams ir vartotojų apsaugos trečiojoje pakopoje aspektais galėtų padėti padidinti trečiosios pakopos pensijų sistemų patrauklumą; ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas valstybėms narėms keistis sukaupta geriausia patirtimi;
65. pritaria tam, kad būtų plėtojami ir nustatomi ES lygmens savanoriški elgesio kodeksai ir galbūt produktų sertifikavimo sistemos, susijusios su trečiosios pakopos kokybe, vartotojų informavimu ir apsauga; rekomenduoja valstybėms narėms reglamentuoti šias sritis, jei savanoriški kodeksai nepasiteisintų, ;
66. ragina Komisiją išsiaiškinti būdus tinkamiau taikyti ES finansų sektoriui skirtus teisės aktus, kai siekiama užtikrinti, kad vartotojams būtų teikiamos tikslia ir objektyvia informacija grindžiamos finansinės konsultacijos pensijų ir su pensijomis susijusių produktų klausimais;

Panaikinti su mokesčiais ir sutartimis susijusias tarpvalstybines kliūtis investicijoms į pensijas

67. ragina Komisiją ir susijusias valstybes nares tarpvalstybinių pensijų srityje visų pirma susitarti dėl to, kaip išvengti dvigubo apmokestinimo ir dvigubo neapmokestinimo;
68. mano, kad diskriminaciniai mokesčiai yra didelė kliūtis tarpvalstybiniam judumui, ir ragina juos nedelsiant panaikinti, atkreipdamas dėmesį į tai, kad ES kompetencija valstybių narių mokesčių politikos srityje yra ribota;
69. mano, kad reikėtų apsvarstyti kliūtis, kylančias pagal sutarčių teisę;
70. ragina Komisiją tinkamai įtraukti socialinius partnerius pasitelkiant esamas struktūras;

Lytis

71. primena, kad reikia spręsti su pensijomis susijusį lyčių klausimą; mano, kad didėjantis pagyvenusių žmonių, ypač moterų, gyvenančių žemiau skurdo ribos, skaičius kelia susirūpinimą; pabrėžia, kad pirmosios pakopos valstybinės pensijų sistemos turėtų bent jau užtikrinti visiems tinkamą gyvenimo lygį; pabrėžia, kad lyčių lygybė darbo rinkoje labai svarbi siekiant užtikrinti pensijų sistemų tvarumą, kadangi didesnis užimtumo lygis skatina ekonomikos augimą ir tuomet mokama daugiau pensijų įmokų; mano, kad vyrų ir moterų pensinio amžiaus suvienodinimas privalo būti vykdomas įgyvendinant veiksmingą politiką, kad būtų užtikrintas vienodas užmokestis už vienodą darbą ir tinkamas profesinio gyvenimo ir priklausomų asmenų priežiūros suderinimas; pabrėžia poreikį apsvarstyti su priežiūra susijusių pensijų kreditų sukūrimą, kad būtų pripažįstama priklausomų asmenų priežiūra, už kurią paprastai neatlyginama;
72. palankiai vertina baltojoje knygoje valstybės narės pateiktą raginimą apsvarstyti priežiūros kreditų plėtojimo galimybę kaip būdą užtikrinti, jog apskaičiuojant individualią moters ar vyro pensiją būtų atsižvelgta į laikotarpius, praleistus rūpinantis priklausomais asmenimis; primena, kad vyrai ir moterys nelygiai pasiskirsto šeiminius įsipareigojimus, dėl to moterys dažnai turi dirbti nestabilius, prasčiau apmokamus arba net nedeklaruojamus darbus, kurie daro neigiamą poveikį jų pensijoms, taip pat prieinamų paslaugų ir priežiūros infrastruktūros trūkumas ir neseniai šioje srityje pritaikytos taupymo priemonės daro tiesioginį poveikį visų pirma moterų galimybėms įsidarbinti ir kaupti pensijas; taigi ragina Komisiją užsakyti tyrimą šiuo klausimu;
73. primena, kad valstybėms narėms reikia imtis priemonių, skirtų moterų ir vyrų darbo užmokesčio ir pajamų už tą patį darbą skirtumui ir skirtumams jiems siekiant užimti atsakingas pareigas panaikinti, taip pat lyčių nelygybei darbo rinkoje, nes tai taip pat turi poveikį pensijoms, dėl kurio moterų gaunamos pensijos labai skiriasi nuo vyrų gaunamų daug didesnių pensijų; primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl esamų teisės aktų persvarstymo; pažymi, kad didelis vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas sunkiai įveikiamas, nepaisant pastaraisiais metais įgyvendintų nesuskaičiuojamų kampanijų, užsibrėžtų tikslų ir taikytų priemonių;
74. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų taikomas vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principas;
75. pabrėžia, kad būtina skubiai imtis priemonių prieš moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumą privačiame sektoriuje, kuris kai kuriose valstybėse itin didelis;
76. pabrėžia, kad reikia mažinti tokius pat įgūdžius turinčių ir tą patį darbą dirbančių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, nes dėl to moterys savo pajamomis netgi dar labiau atsilieka nuo vyrų, taigi daug pensinio amžiaus sulaukusių arba našlėmis tapusių moterų gyvena skurde;
77. pabrėžia, kad moterų tikėtina ilgesnė gyvenimo trukmė neturėtų būti diskriminacijos pagrindas apskaičiuojant pensijas;
78. primygtinai ragina valstybes nares laikytis teisės aktų dėl motinystės teisių ir juos taikyti, kad moterys neatsidurtų nepalankioje padėtyje pensijos požiūriu dėl to, kad būdamos

darbingo amžiaus jos buvo motinos;

79. mano, kad lyčių lygybės požiūriu būtina individualizuoti teises į pensiją ir kad taip pat reikėtų užtikrinti daugybės pagyvenusių moterų, šiuo metu priklausomų nuo našlės pensijos ar kitų įgytų teisių, saugumą;
80. pažymi, kad valstybės narės turėtų remti mokslinius tyrimus, susijusius su tuo, kaip skirtingos pensijų indeksavimo formulės veikia riziką atsidurti skurde sulaukus vyresnio amžiaus, atsižvelgiant į lyčių aspektą; ragina valstybes nares ypač atsižvelgti į žmogaus senstant kintančius poreikius, pvz., į ilgalaikės priežiūros poreikį, siekiant užtikrinti, kad pagyvenę asmenys, daugiausia moterys, galėtų gauti tinkamą pensiją ir oriai gyventi;
81. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Bendra informacija

Visos ES šalys susiduria su sunkumais pensijų srityje. Euro zonos šalių vyriausybės imasi griežto taupymo priemonių, kad galėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto subalansuodamos pajamas ir išlaidas, arba jos yra priverstos drastiškai mažinti išlaidas ir tokiu būdu mažinti perviršinį deficitą. Be to, visų valstybių narių visuomenės senėja. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Europoje skiriasi, bet ji visur ilgėja. Pensininkų, kurie gyvena ilgiau ir yra vis dar geros sveikatos, skaičius didėja. Darbingo amžiaus gyventojų mažėja. Gimstamumas mažėja, jauni žmonės studijuoja ilgiau ir vėliau patenka į darbo rinką. Europoje dirba pernelyg mažai vyresnių nei 60 metų amžiaus žmonių. Be to, kyla rizika, kad dėl krizės žmonės ir vėl bus raginami anksčiau išeiti į pensiją, nesulaukus įstatymais nustatyto pensinio amžiaus. Skirtingų kartų tarpusavio solidarumas, kuris reiškia, kad jauni dirbantys žmonės padengia senų žmonių pensijų išlaidas, daugiau jau negali būti užtikrintas. Šalims, taikančioms einamojo finansavimo modelį, pagal kurį pensijos finansuojamos iš dabartinio biudžeto, išmokėti adekvačias pensijas itin sunku.

Dėl krizės sunkumų patiria, nors ir mažiau, taip pat ir vadinamosios antrosios pakopos pensijų sistemos: kolektyvinė priemonė, kai taupoma siekiant patenkinti žmonių poreikius senatvėje. Kadangi palūkanų normos artimiausioje ateityje turėtų išlikti žemos ir kadangi į pramonę investuotas turtas dėl krizės duoda mažiau pelno nei tikėtasi, išmokų mažinimo galima tikėtis ir šioje srityje. Kadangi anksčiau šių antrosios pakopos sistemų atveju buvo įprasta užtikrinti fiksuotą įmokų modelį, dabar mes vis dažniau matome fiksuotų išmokų modelį arba dviejų modelių derinį.

Baltojoje knygoje pristatyta Europos adekvačių, saugių ir tvarių pensijų jauniems ir seniems žmonėms darbotvarkė yra puiki pradžia pradėti diskusijoms, po kurių galima įgyvendinti reformas taikant neįpareigojančią teisę, taip pat, jei reikia, teisės aktus. Apskritai, pripažindami ir išsaugodami valstybių narių ir socialinių partnerių įsipareigojimus, dabar turime sukurti tinkamas, saugas ir ilgalaikes sistemas. Be to, jos taip pat turi prisidėti prie didesnio darbo rinkos mobilumo ir teisės laisvai judėti, prie sistemų, kurios pateikia sprendimus šiandien ir ateityje.

Demografinės tendencijos

Demografinės tendencijos yra ir susirūpinimo, ir pasitenkinimo šaltinis: šiaip ar taip mes gyvename vis ilgiau. Štai keletas tai iliustruojančių skaičių:

- visuomenėje vyraus vyresnių nei 55 metų amžiaus žmonių grupė (36,5 proc., 2010 m.);
- vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė toliau ilgėja: vyrų – nuo 76,7 metų (2010 m.) iki 78,6 metų (2020 m.), moterų – nuo 82,5 metų (2010 m.) iki 84 metų (2020 m.);
- gimstamumas ES išlieka mažas (1,6);
- vyresnių nei 65 metų žmonių skaičius padidės nuo 16 proc. gyventojų 2010 m. iki 19,1 proc. gyventojų 2020 m.
- 2010 m. ES žmonės vidutiniškai nustodavo dirbti sulaukę 61,4 metų;
- 2008 m. keturiems darbuotojams teko vienas pensininkas: 2060 m. vienas pensininkas

teks dviems darbuotojams;

- 2010 m. vidutinis vyresnių nei 55 metų žmonių dalyvavimas darbo rinkoje buvo 46,3 proc.

Šios tendencijos pastebimos visoje ES, nors yra ir skirtumų. Pavyzdžiui, vidutinė tikėtina vyrų gyvenimo trukmė Rumunijoje yra 70, moterų – 77,5, o Beniliukso šalyse atitinkamai 77,9 ir 82,7. Labai skiriasi vyresnių nei 55 metų žmonių dalyvavimas darbo rinkoje. Švedijoje jis siekia 73,9 proc., Danijoje – 61,1 proc., Olandijoje – 56 proc., Ispanijoje – 50,8 proc., o Belgijoje – 39,1 proc. Nėra kitos išeities: daugiau žmonių privalės dirbti ilgiau. Tai reikės pasiekti valstybių narių lygmeniu didinant pensinį amžių ir derinant jį su tikėtina vidutine gyvenimo trukme. Ypač mažai dėmesio skiriama mažam vyresnių nei 50 metų žmonių užimtumo lygiui. Šie žmonės atsiduria nuošalyje, jie turėtų ir taip pat norėtų dirbti. Reikia aktyviai įgyvendinti politiką, kuri skatintų vėl priimti šiuos žmones į darbą. Mes galime sekti šalių, kuriose užimtumo lygis labai padidėjo dėl ryžtingos politikos, kuria siekiama šio tikslo, pavyzdžiu. Išvada: žmonės turėtų dirbti daugiau ir ilgiau.

Įsipareigojimai

Pranešėja puikiai žino, kad pensijų sistemos Europoje labai skiriasi. Be to, daugybėje valstybių narių reformos jau buvo įgyvendintos siekiant, kad pensijos išliktų prieinamos. Tačiau reikia dėti daugiau pastangų kovojant su mūsų visuomenių senėjimo padariniais.

Kad ir kokia sistema pasirenkama, dirbti turėtų daugiau žmonių, bet žmonės taip pat turi taupyti pinigus, kad turėtų išteklių vėlesniu gyvenimo etapu.

Europoje turime įvairių pensijų sistemų. Nors nėra jokios vienodos apibrėžties, pensijų sistemas įprasta apibrėžti kaip sudarytas iš trijų pakopų.

Pirmoji pakopa grindžiama mokesčių mokėtojų solidarumu. Tai dažnai yra valstybinė pakopa, finansuojama vyriausybės naudojant einamąjį finansavimo modelį. Šios pensijos išliks pačiu svarbiausiu pensininkų pajamų šaltiniu ir ateityje. Pranešėja mano, kad, jei daugiau žmonių dirbs didesnę savo gyvenimo dalį, tai naudingai paveiks tiek pensijas, tiek įmokų, kurias reikia mokėti dirbantiems žmonėms, lygį. Todėl konsultuojantis su socialiniais partneriais reikėtų siekti rasti sprendimus, kuriais būtų padidintas užimtumo lygis, pailgintas pensinis amžius ir stiprinama aktyvi dalyvavimo politika. Naudodamos atvirojo koordinavimo metodą, šalys gali mokytis iš geros praktikos pavyzdžių. Tačiau ir pirmojoje pakopoje santaupos gali būti kaupiamos taupant pinigus dabar, kad būtų galima padengti didėjančias išlaidas ateityje.

Antroji pakopa daugiausia susideda iš papildomų profesinių pensijų, dažnai pagrįstų atsakomybės pasidalijimu tarp darbdavių ir darbuotojų, kurie bendrą įmokų pagrindą įsteigia fondus. Pranešėja mano, kad papildomos profesinės pensijos turės tapti svarbesnėmis, kad sumažėtų našta nacionaliniams biudžetams. Kai kurios šalys jau ėmėsi priemonių papildydamos savo valstybinį einamąjį finansavimo modelį privačiomis kapitalu paremtomis sistemomis, bet dar reikia daug nuveikti, kad kolektyvinės papildomos pensijos būtų išplėtotos.

Pranešėja mato augantį nenorą, ypač tarp jaunų žmonių, prisidėti prie kolektyvinių sistemų. Kolektyviniai metodai ir kiekvienos kartos bei skirtingų kartų tarpusavio rizikos pasidalijimas yra solidarumo požymiai ir todėl yra nepaprastai svarbūs ateities poreikius atitinkančioms ir

saugioms pensijoms užtikrinti.

Pranešėjos nuomone, pirmoji ir antroji pakopos bendrai sudaro adekvačių pensijų pajamų pagrindą.

Trečioji pakopa yra grindžiama paties asmens santaupomis kaip priedu prie būsimų pensijų arba – jei jokios papildomos pensijos nėra – kaip būdu šį priedą sukaupti savo paties pastangomis. Nors trečiosios pakopos pensija yra ne tokia svarbi kaip pirmos dvi, reikėtų svarstyti galimybę skatinti ją labiau nei iki šiol. Kartais, kai žmonės nedalyvauja darbo rinkoje arba turi trumpesnę darbo dieną, taip gaudami mažiau lėšų iš pirmosios pakopos pensijos ir įgydami mažiau teisių į antrosios pakopos pensiją, išeitis galėtų būti trečiosios pakopos pensijos kaupimas.

Kompetencijos sritis

Pensijų sistemos visų pirma yra valstybių narių atsakomybė.

Tam tikrais atžvilgiais svarbus ES koordinavimas. Pranešėja nurodo Stabilumo ir augimo pakto keliamus reikalavimus. Nuolat didėjanti vyriausybės biudžeto dalis išleidžiama pensijoms išmokėti. Ji jau viršija 10 proc.

Koordinavimas ir nauja politika valstybiniu lygmeniu yra reikalingi ir strategijai „Europa 2020“, kuria aiškiai siekiama adekvačias pensijas padaryti prieinamas, įgyvendinti. Daugumai senesnių žmonių Europoje pirmosios pakopos pensija – paprastai teikiama vyriausybės sistemos – yra pagrindinis jų pajamų šaltinis. Net dabar daugybė pensininkų gyvena žemiau skurdo ribos. Tai vyksta nepaisant to, kad strategijoje "Europa 2020" kova su skurdu laikoma vienu iš prioritetų.

Antrosios pakopos pensijų fondai yra svarbūs finansų rinkų investuotojai. Krizė parodė, kad finansų institucijos yra neapsaugotos nuo ekonomikos nuosmukių. Dėl šios priežasties finansų rinkoms nuspręsta taikyti griežtesnes taisykles naudojantis ekonomikos valdymo dokumentų rinkiniu. Jį sudaro Europos rinkos infrastruktūros reglamentas (susijęs su ne biržos išvestinių finansinių priemonių tarpuskaita), FPRD II (gerinti finansų rinkų konkurencingumą ir elgesio kodeksus, kuriuos turi atitikti investicijų įmonės), 4-as dokumentų rinkinys dėl direktyvų dėl kapitalo poreikio (bankų priežiūra: susitarimų „Bazelis III“ įtraukimas į Europos finansų priežiūros institucijų sistemą), direktyva „Mokumas II“ (draudimo įmonių priežiūros režimas, pakeičiantis ir įtraukiantis daugybę draudimo direktyvų, kad būtų sukurta bendra finansų priežiūros direktyva) ir FSM (finansinių sandorių mokestis).

Komisija taip pat norėtų sustiprinti pensijų fondų priežiūrą persvarstydama direktyvą dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, kuria reguliuojama profesinių pensijų sistemų priežiūra. Pranešėja išvelgia galimybes persvarstyti šią direktyvą, bet ji taip pat yra labai kritiška pensijų fondams taikomų kiekybinių reikalavimų atžvilgiu. Pagal direktyvą dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, pensijų fondai yra antrosios pakopos finansų institucijos, tačiau pensijų sistemos yra socialinės sistemos, paremtos nacionaliniais socialiniais teisės aktais ir darbo teise. Be to, jie susiję su rizikos tipu, kuris skiriasi nuo, pavyzdžiui, draudimo įmonių draudžiamų produktų tipo. Skirtingai nuo komercinio draudimo sistemų, jie nėra skirti pasipelninti, bet, priešingai, paprastai yra kiekvienos kartos ir skirtingų kartų tarpusavio solidarumo išraiška. Pranešėja įspėja, kad dėl didėjančių kapitalo

pakankamumo reikalavimų didėja išlaidos ir taip kyla grėsmė dabartinių ir būsimų pensininkų pensijų adekvatumui. Verslo įmonės dėl šių didelių išlaidų negali teikti antrosios pakopos pensijų. Griežti kiekybiniai reikalavimai taip pat kelia grėsmę svarbiam pensijų fondų, kaip ilgalaikių investuotojų į Europos ekonomiką, vaidmeniui ir tokiu būdu kenkia ekonomikos augimui ir trukdo kurti naujas darbo vietas. Todėl pranešėja mano, kad nepageidautina persvarstyti direktyvą dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, kiekybinių reikalavimų aspektu. Vis dėlto direktyvos dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, pakeitimas gali turėti pridėtinės vertės ryšium su kokybiniais reikalavimais, pavyzdžiui, investavimo strategijų skaidrumu ir išlaidų lygiais. Tai taip pat suteiktų geresnes galimybes palyginti su tuo, ką siūlo fondai.

Lygios galimybės

Vidutiniškai moterys uždirba mažiau nei vyrai ir jos pertraukia savo karjeras dažniau, kad galėtų prižiūrėti vaikus. Todėl jos dažnai gauna mažesnes pensijas ir labiau rizikuoja nuskursti. 2009 m. 13 valstybių narių moterys į pensiją išeidavo anksčiau nei vyrai. Pranešėja mano, kad to paties pensinio amžiaus nustatymas vyrams ir moterims galėtų padėti padidinti pajamas iš pensijų.

Pranešėja mano, kad per mažai rūpinamasi pensijų sistemomis, kuriose atsižvelgiama į žmonių karjeros planus ir leidžiama tiek vyrams, tiek moterims paskirti dalį savo gyvenimo vaikų priežiūrai, o ne darbui. Yra gerų tokių sistemų, kurios suteikia galimybę žmonėms kaupti teises į pensiją tada, kai jie užsiima priežiūra ir todėl nedalyvauja darbo rinkoje, pavyzdžiui. Tiek papildomų, tiek trečiosios pakopos pensijų sistemų atveju reikėtų ieškoti naujų sprendimų.

Pokyčiai darbo rinkoje

Darbo rinkoje iš žmonių reikalaujama didesnio mobilumo. Daugiau nebėra darbų visam gyvenimui. Taip pat daugiau naudojama judėjimo laisvės teikiama galimybėmis. Tai normalu: jei studentai studijuoja ar atlieka stažuotes užsienio valstybėje, tai dažnai baigiasi tuo, kad jie tam tikru savo vėlesnės karjeros etapu pradeda dirbti užsienyje. Šis mobilumas turėtų būti remiamas, o ne baudžiamas: tai taikoma tiek atitinkamoje valstybėje narėje, tiek už jos ribų. Pranešėja mano, kad tai reiškia, jog pensijų sistemos turi būti tvarkomos taip, kad darbuotojo įmonėje kaupiamos teisės į pensiją (ar tai būtų darbuotojo buveinės valstybėje narėje, ar kitoje valstybėje narėje) nebūtų panaikintos. Pensijų sistemos privalo prisidėti prie didesnio mobilumo. Todėl pranešėja mano, kad labai svarbu priimti minimalius teises į kaupiamą pensiją vertės įgijimo ir išsaugojimo standartus.

Informacija

Informacija apie pensiją, kurią žmonės gali tikėtis gauti, yra labai svarbi. Žinojimas, kokios bus ateities pajamos, reiškia geresnį supratimą, atsargesnį išankstinį apsirūpinimą ir didesnę atsakomybę. Prieiga prie tinkamos informacijos ir žinojimas apie riziką yra būtini, siekiant priimti apgalvotus sprendimus, pavyzdžiui, sprendimą taupyti ateičiai. Pensijos priežiūros sistema yra geras būdas supažindinti žmones su teisėmis į jų sukauptą pensiją tiek jų pačių valstybėje narėje, tiek kitose valstybėse narėse. Pranešėja norėtų atkreipti dėmesį į jau egzistuojančius gerus pavyzdžius. Pageidautina skatinti valstybes nares teikti geras pensijų apžvalgas. Susipažinęs su šiomis priežiūros sistemomis informuotas pilietis gali gauti visus reikiamus duomenis, kad, jei reikia, imtųsi būtinų veiksmų.

27.2.2013

EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ (*)

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkės
(2012/2234(INI))

Nuomonės referentas (*): Thomas Mann

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

PASIŪLYMAI

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1–asis ramstis: Valstybinė pensijų sistema

1. šiuos pagrindinius teiginius taiko 1, 2 ir 10 iniciatyvoms, kurios yra susijusios su 1-ojo ramsčio pensijomis;
2. pabrėžia lėto ekonomikos augimo ilguoju laikotarpiu scenarijaus tikimybę, o tai drauge su didėjančiu demografiniu spaudimu neišvengiamai reiškia, kad siekiant užtikrinti atitinkamą pensinių pajamų lygį, darbuotojams visą savo darbingą amžių teks mokėti didesnes įmokas; pažymi, kad dėl to valstybėms narėms reikės konsoliduoti savo biudžetus ir pertvarkyti savo ekonomiką griežto taupymo sąlygomis, kad galėtų būti mokamos nuo skurdo grėsmės apsaugančios pirmojo ramsčio pensijos;
3. laiko vienu iš pagrindinių principų tai, kad pirmojo ramsčio pensijos turi apsaugoti nuo skurdo, turi būti mokamos visiems, neatsižvelgiant į tai, ar asmuo buvo aktyvus darbo rinkoje, ar ne, ir būtų vadovaujamosi visą gyvenimo ciklą aprėpiančiu požiūriu, kurį taikant atsižvelgiama į visą asmens karjerą, įskaitant karjeros pertraukas ir pokyčius, kad nebūtų nubausti asmenys, kurių profesinis gyvenimas buvo „nestandartinis“, ir kad būtų pripažintas savanoriško darbo ir kito neapmokamo priežiūros darbo indėlis, kuris yra naudingas ir socialiniu, ir ekonominiu požiūriu;
4. mano, kad tinkamų ir tvarių pensinių pajamų reglamentavimas yra tik susijusių valstybių narių užduotis ir turėtų būti svarstomas bendros rinkos kontekste, tai labai svarbu pensinio

aprupinimo stabilumo ir laisvo darbo jėgos judėjimo Sąjungoje požiūriu, ir kad Komisija turėtų sutelkti dėmesį į informacijos apie pensijų sistemų padėtį ir jų pertvarkos pastangas visoje ES rinkimą ir sklaidą bei, kai tikslinga, paskatinti valstybes nares kruopščiai išanalizuoti savo sistemas ir keistis patirtimi ir geriausia praktika; pabrėžia, kad ES turėtų padidinti pensijų sistemų palyginamumą;

5. pabrėžia, kad ES turėtų skatinti keitimąsi gerąja patirtimi, pvz., praktika, kai paskutiniaisiais metais prieš sulaukiant oficialaus pensinio amžiaus padidinama kaupimo norma arba atsižvelgiama į tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklį siekiant užtikrinti pensijų sistemų tvarumą;
6. palankiai vertina tai, kad Komisija 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje ragina valstybes nares paspartinti pensijų sistemų pertvarką geriau suderinant pensinį amžių su tikėtina gyvenimo trukme ir įtraukti nuostatas, leisiančias prailginti profesinį gyvenimą;
7. pripažįsta, kad pensijų fondai yra vienas iš pagrindinių investuotojų į ES ekonomiką ir todėl šie fondai yra labai svarbus augimo tikslų įgyvendinimo elementas;
8. ragina tas valstybes nares, kurios šiuo metu stiprina savo pensijų sistemas, pripažinti gyventojų senėjimo keliamus iššūkius;
9. palankiai vertina tai, kad yra pripažįstama, jog turi būti skatinama taikyti pirmojo ir antrojo ramsčių pensijų sistemas, nes žmonės turi prisiimti atsakomybę už savo pačių finansus ir ateitį;
10. pažymi, kad dabar 65 metų ir vyresni asmenys sudaro daugiau kaip 17 proc. Europos Sąjungos gyventojų ir kad šis skaičius, remiantis Eurostato prognozėmis, 2060 m. išaugs iki 30 proc.;
11. palankiai vertina valstybių narių prisiimtus įsipareigojimus užtikrinti adekvačių ir tvarių pensijų sistemas pagal konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, kurias Taryba patvirtino praėjusiais metais įgyvendinant Europos semestro priemonę;
12. ragina Komisiją teikiant pasiūlymus dėl valstybių narių pensijų sistemų kuo anksčiau išaiškinti jų teisinį pagrindą;

1 iniciatyva

13. ragina stiprinti ES socialinius aspektus ir pabrėžia subsidiarumo principo galiojimą tose srityse, su kuriomis susijusi 1 iniciatyva; ragina Komisiją vertinti valstybių narių padarytą pažangą įgyvendinant reformas, nurodytas konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose, parengtose remiantis 2013 m. metine augimo apžvalga; palankiai vertina tai, kad yra pripažįstama, jog reikia stiprinti pensijų sistemas demografinių pokyčių, rinkos nestabilumo ir žemų palūkanų normų akivaizdoje;
14. pabrėžia, kad vienas iš pagrindinių su pensijomis susijusių tikslų strategijoje „Europa 2020“ turėtų būti užtikrinti, kad gerokai daugiau darbuotojų, ypač dirbančių sunkiausią darbą, galėtų dirbti iki standartinio pensinio amžiaus ir šiuo tikslu stiprinti viešąją politiką darbuotojų sveikatos, darbo sąlygų ir profesinio perkvalifikavimo srityse;

2 iniciatyva

15. palankiai vertina paramą; ypač pabrėžia, kad planuojama parama galėtų padėti palengvinti valstybėms narėms keistis geriausia patirtimi, pvz., kaip padidinti dalyvavimo darbo rinkoje rodiklius, visų pirma asmenų, priklausančių vyresnių nei 55 metų žmonių amžiaus grupei, kurie labai skiriasi valstybėse narėse;

10 iniciatyva

16. palankiai vertina tai, kad būtų keičiamasi patirtimi pažymų apie prognozuojamą individualių pensijų dydį, kurios galėtų būti susijusios su pirmuoju, antruoju arba trečiuoju ramsčiu, teikimo klausimais ir nustatomi gerosios patirties šioje srityje pavyzdžiai;

17. pažymi, kad baigus kurti pažymų apie prognozuojamą pensijos dydį teikimo sistemas, piliečiams idealiu atveju turėtų būti suteikta galimybė rasti visą informaciją apie visas individualias teises į išmokas pagal visų trejų ramsčių sistemas vienoje vietoje, pvz., koordinuojamame interneto portale;

18. primena, kad valstybinės pensijų sistemos yra tik tos sistemos, kurios yra grindžiamos tos pačios kartos piliečių ir kartų solidarumu;

19. mano, kad valstybinės pensijų sistemos yra pajėgiausios užtikrinti pajamas pensininkams;

20. labai apgailestauja, kad baltojoje knygoje neaptariamas pagrindinis klausimas – klausimas dėl valstybinių pensijų sistemų stiprinimo;

21. palankiai vertina Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rekomendaciją būsimuose teisės aktuose nustatyti standartus, taikytinus minimalios pensijos arba pensinių pajamų apsaugos mechanizmams, kad būtų užtikrintos didesnės nei nustatyta skurdo riba pajamos;

22. mano, kad finansinių sandorių mokestis gali būti naujoviškas atsakymas į klausimą dėl pensijų finansavimo ilguoju laikotarpiu;

2–asis ramstis: Profesinės pensijos

23. šiuos pagrindinius teiginius taiko 10, 11, 12, 14 ir 17 iniciatyvoms, kurios yra susijusios su antrojo ramsčio pensijomis;

24. pabrėžia, kad antrojo ramsčio pensijų fondai yra svarbūs ilgalaikiai investuotojai į realiąją ekonomiką; ragina Komisiją įvertinti finansų rinkos teisės aktų pvz., Europos rinkos infrastruktūros reglamento, Rinkos ir finansinių priemonių direktyvos, Kapitalo poreikio direktyvos (IV), bendrą poveikį antrojo ramsčio pensijų fondams ir šių fondų pajėgumą investuoti į realiąją ekonomiką bei pateikti šio įvertinimo ataskaitą būsimoje Žaliojoje knygoje dėl ilgalaikių investicijų;

25. pabrėžia, kad antrojo ramsčio sistemos turi būti saugios ir skaidrios, jomis turi būti užtikrintas kartų solidarumas ir atsižvelgta į šiuolaikinio darbo pobūdį; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse darbdaviai jau remia savo pensijų sistemas laikydamiesi taisyklių dėl apsaugos sistemų taikymo, turto atskyrimo, nepriklausomo

sistemų valdymo ir pensijų sistemų prioritetinio kreditoriaus, kurio mokėjimo reikalavimai įmonės bankroto atveju tenkinami pirmiau nei akcininkų, statuso;

26. mano, kad siekiant užtikrinti aukštą antrojo ramsčio pensijų fondų dalyvių ir naudos gavėjų apsaugos lygį ir kad būtų paisoma G20 įgaliojimo, pagal kurį visoms finansų įstaigoms turi būti taikomas tinkamas reguliavimas ir priežiūra, labai svarbu užtikrinti, kad Europos antrojo ramsčio pensijų fondai griežtai laikytųsi rizikos ribojimo taisyklių;
27. primygtinai pabrėžia, kad antrasis ramstis ir šio ramsčio fondai valstybėse narėse formuojami labai skirtingai; pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse su darbu susijusios pensijos daugiausia yra įtrauktos į pirmojo ramsčio sistemą; patikslina, kad ES reglamentavimo veikla, susijusi su atsargos priemonėmis, jei apskritai reikia jos imtis, turėtų būti vykdoma atsižvelgiant į galimą naudą, kalbant apie saugumo ir aprūpinimo pagerinimą, tarpvalstybinės veiklos palengvinimą ir laisvo darbuotojų judėjimo skatinimą;
28. pabrėžia, kad Profesinių pensijų skyrimo direktyvos persvarstymu turėtų būti siekiama užtikrinti, kad profesinės pensijos ir toliau būtų adekvačios, tvarios ir saugios, sukuriant aplinką, skatinančią tolesnę valstybių narių ir vidaus rinkos pažangą šioje srityje, suteikiant didesnę apsaugą dabartiniams ir būsimiems pensininkams ir lanksčiai prisitaikant prie didelės skirtinguose sektoriuose ir valstybėse dabar taikomų sistemų įvairovės;
29. reikalauja, kad pasiūlymuose dėl ES teisės aktų turėtų būti gerbiamas valstybių narių pasirinkimas antrojo ramsčio pensijų fondų požiūriu;

11 iniciatyva

30. pabrėžia, kad bet kokia tolesne reglamentavimo ES lygmeniu veikla, susijusi su apsaugos priemonėmis, turi būti grindžiamas patikima poveikio analize, į kurią reikėtų įtraukti nuostatą, kad panašioms produktams būtų taikomi tie patys rizikos ribojimo standartai, užtikrinant adekvačias lėšų atsargas ir darbuotojų judumą Sąjungoje, ir turėtų būti siekiama apsaugoti akumuliuotas darbuotojų teises gauti išmokas; pabrėžia, kad bet kokia tolesne reglamentavimo ES lygmeniu veikla, susijusi su apsaugos priemonėmis, taip pat turi būti grindžiama aktyviu dialogu su socialiniais partneriais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis ir tikru nacionalinių ypatybių supratimu bei jų paisymu; pabrėžia, kad kiekvienos valstybės narės pensijų sistemos yra labai glaudžiai susijusios su jos kultūrinėmis, socialinėmis, politinėmis ir ekonominėmis sąlygomis; pabrėžia, kad visiems antrojo ramsčio pensijų fondams, kad ir koks būtų jų teisinis statusas, turėtų būti taikomas proporcingas ir griežtas reguliavimas, atsižvelgiant į jų veiklos ypatumus, ypač ilgoju laikotarpiu;
31. primygtinai tvirtina, kad antrojo ramsčio pensijų sistemoms, kad ir kokie fondai būtų į jas įtraukti, neturėtų kilti grėsmė dėl ES reguliavimo, kuriuo neatsižvelgiama į jų ilgalaikį horizontą;
32. mano, kad Komisijos pasiūlymais, susijusiais su apsaugos priemonėmis, turi būti ne tik nustatomi nacionalinių sistemų skirtumai ir į juos atsižvelgiama, bet taip pat atitinkamam kiekvienos nacionalinės sistemos ramsčiui turi būti taikomas principas “vienoda rizika, vienodos taisyklės”; pabrėžia, kad priemonėmis turi būti griežtai paisoma proporcingumo

atsižvelgiant į tikslų bei naudos ir finansinių, administracinių ir techninių sąnaudų santykį ir atitinkamą sąnaudų ir naudos pusiausvyrą;

33. mano, kad, kalbant apie kokybines apsaugos priemones, pasiūlymai dėl sustiprinto įmonių ir rizikos valdymo bei didesnio skaidrumo ir informacijos atskleidimo prievolių, įskaitant prievoles dėl informacijos apie išlaidas atskleidimo ir investavimo strategijos skaidrumo, yra naudingi ir turėtų būti teikiami atliekant bet kokią peržiūrą, kartu turi būti paisoma subsidiarumo ir proporcingumo principų; pažymi, kad, atsižvelgiant į didelius skirtumus valstybėse narėse, trumpuoju laikotarpiu labiau galima kokybinių apsaugos priemonių konvergencija ES lygmeniu nei kiekybinių apsaugos priemonių konvergencija;
34. nėra įsitikinęs, atsižvelgdamas į šiuo metu turimą informaciją, kad būtų tinkama Europos lygmeniu nustatyti nuosavo kapitalo arba balanso vertinimo reikalavimus; dėl šios priežasties nepitaria bet kokiam Profesinių pensijų skyrimo direktyvos persvarstymui, kuriuo to siekiama; tačiau mano, kad šiame politiniame kontekste reikėtų visapusiškai atsižvelgti į šiuo metu EDPPI atliekamą kiekybinį poveikio tyrimą ir galimą tolesnę šio tyrimo rezultatų analizę; pabrėžia, kad jei tokius reikalavimus numatoma taikyti vėliau, tiesioginis iniciatyvos „Mokumas II“ rūšies kapitalo reikalavimų taikymas profesinių pensijų skyrimo įstaigoms vis tiek nebūtų tinkama priemonė;
35. pažymi, kad Pensijų fondų direktyva taikoma tik savanoriško pensijų kaupimo sistemoms ir ji neapima jokių priemonių, įtrauktų į privalomą valstybinių pensijų sistemą;
36. pabrėžia, kad tarp draudimo produktų ir profesinių pensijų sistemų yra esminių skirtumų; pabrėžia, kad tiesiogiai taikyti iniciatyvos „Mokumas II“ kiekybinius reikalavimus už profesinių pensijų skyrimą atsakingoms įstaigoms būtų netinkama ir kad tai galėtų pakenkti ir darbuotojų, ir darbdavių interesams; todėl nepitaria tam, kad iniciatyvos „Mokumas II“ reikalavimai būtų tiesiog taikomi už profesinių pensijų skyrimą atsakingoms įstaigoms, tačiau priimtų požiūrį, kuriuo siekiama saugumo ir tvarumo;
37. pabrėžia, kad socialiniai partneriai (t. y. darbdaviai ir darbuotojai) dalijasi bendra atsakomybe už susitarimų dėl profesinių pensijų kaupimo turinį; pabrėžia, kad socialinių partnerių sutartiniai susitarimai turi būti visada pripažįstami, ypač kalbant apie rizikos ir atlygio pusiausvyrą, kurią profesinių pensijų sistema siekiama užtikrinti;
38. mano, kad plėtoti ES lygmeniu mokumo modelius, pvz., bendros balanso sumos (angl. *Holistic Balance Sheet, HBS*), tikslinga tik tuo atveju, jeigu remiantis patikima poveikio analize įsitikinama, kad jų taikymas praktiniu požiūriu įmanomas ir ekonominės naudos požiūriu veiksmingas, ypač atsižvelgiant į įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, įvairovę valstybėse narėse; pabrėžia, kad tolesne iniciatyvos „Mokumas II“ arba bendros balanso sumos variantų plėtra neturi būti siekiama įdiegti nuostatas pagal iniciatyvos „Mokumas II“ modelį;
39. atkreipia dėmesį į tai, kad pensijų sistemų modeliai yra labai įvairūs ir gali būti grindžiami fiksuotomis išmokomis, fiksuotomis įmokomis arba mišrūs; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse pereita nuo fiksuotų išmokų modelio prie fiksuotų įmokų modelio arba nustatyti privalomi finansavimo ramsčiai; pabrėžia, kad tai lemia didesnę poreikį užtikrinti piliečiams didesnę skaidrumą ir geresnę jų informavimą apie žadamas išmokas, išlaidų lygį ir investavimo strategiją;

40. pabrėžia, kad sumanymas dėl vienodų konkurencinių sąlygų gyvybės draudimui ir antrojo ramsčio sistemoms sukūrimo yra tinkamas tik tam tikru mastu, nes tarp draudimo produktų ir profesinių pensijų sistemų yra esminių skirtumų, ir priklauso nuo rizikos profilio, integracijos į finansų rinką laipsnio, ir nuo to, ar konkretus paslaugų teikėjas turi pelno siekiančios ar ne pelno siekiančios bendrovės statusą; pripažįsta, kad gyvybės draudimo ir antrojo ramsčio sistemų konkurencijos sąlygomis labai svarbu užtikrinti, kad tos paties rizikos lygio produktams būtų taikomos tos pačios taisyklės, siekiant išvengti naudos gavėjų klaidinimo ir užtikrinti jiems vienodo lygio apsaugą nuo rizikos;

12 iniciatyva

41. mano, kad nemokumo atveju teisės į pensiją turi būti vienodai apsaugotos pagal Direktyvos 2008/94/EB 8 straipsnį valstybėse narėse;
42. ragina Komisiją atlikti išsamią nacionalinių apsaugos sistemų ir priemonių apžvalgą ir, jeigu atliekant ją bus nustatyta rimtų neatitikimų reikalavimams, pateikti pasiūlymus dėl tobulėsių ES teisės aktų siekiant užtikrinti, kad visoje ES būtų nustatyti visiškai patikimi paprastos, nebrangios ir proporcingos teisių į profesines pensijas apsaugos mechanizmai;
43. pažymi, kad pensijų apsaugos nemokumo atveju klausimai yra glaudžiai susiję su pagrindiniais Profesinių pensijų skyrimo direktyvos peržiūros aspektais; pabrėžia, kad rengdama šias dvi direktyvas Komisija turėtų užtikrinti jų atitikimą ir visišką suderinamumą;

14 iniciatyva

44. palankiai vertina gerosios patirties kodekso profesinių pensijų sistemų srityje parengimą, kadangi juo siekiama pateikti patikimų procedūrų, susijusių su apsaugos sistemomis, ir pasiūlymų dėl apsaugos priemonių apžvalgą; ragina Komisiją tinkamai derinti šį darbą su Profesinių pensijų skyrimo direktyvos peržiūra ir iniciatyvomis;
45. pabrėžia, kad vykdant šį darbą taip pat turi būti konkrečiai atsižvelgta į lyčių aspektą, atsižvelgiant į probleminį faktą, jog šiuo metu moterys turi mažiau galimybių sukaupti adekvataus dydžio profesines pensijas nei vyrai;
46. palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti plėtoti pensijų stebėsenos paslaugas visose valstybėse narėse; pabrėžia, atsižvelgdamas į tai, kad dabar darbuotojai linkę dažniau keisti darbą nei praeityje, kad toks mechanizmas taps vis svarbesnis užtikrinant, kad piliečiai galėtų gauti tinkamos informacijos apie visą jų sukauptą pensiją ir priimti protingus sprendimus su pensijomis susijusiais klausimais;
47. pažymi, kad kai pensijų mechanizmas bus visiškai sukurtas, idealiu atveju jis apims ne tik profesines pensijas, bet ir trečiosios pakopos sistemas bei individualią informaciją apie sukauptą pensiją pagal pirmojo ramsčio sistemą;

17 iniciatyva

48. palankiai vertina svarstymus apie pirmojo ir antrojo ramsčių pensijų stebėsenos paslaugų teikimą valstybėse narėse ir antrojo ramsčio tarpvalstybinės stebėsenos paslaugų plėtotę;

taip pat palankiai vertina svarstymus ir Komisijos ketinimą pradėti bandomąjį projektą, apimantį antrojo ramsčio pensijų tarpvalstybinės stebėsenos paslaugų plėtotę siekiant palengvinti piliečiams galimybę judėti tarp valstybių narių neprarandant galimybės aiškiai matyti, kokias teises į pensiją jie turi; pabrėžia, kad piliečiams reikia aukštesnės kokybės informacijos iš visų pensijų sistemų (pirmojo, antrojo ir trečiojo ramsčių), kad jie galėtų planuoti savo pensijas ir pagrįstai apsispręsti, ar jiems reikia kaupti pensiją pagal papildomų pensijų sistemą; ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas valstybėms narėms keistis sukaupta geriausia patirtimi ir skatinti tarpvalstybinės pensijų stebėsenos paslaugų plėtotę;

49. atkreipia dėmesį, kad, EBPO duomenimis, judumas tarp valstybių narių yra nedidelis ir tik 3 proc. darbingo amžiaus ES piliečių gyvena kitoje ES valstybėje;¹ mano, kad teisinis netikrumas dėl teisių į pensijas perkėlimo yra viena iš pagrindinių darbo jėgos judumo Europoje kliūčių;
50. pažymi, kad tarpvalstybinis judumas yra ne tik viena iš pagrindinių ES piliečių teisių, bet ir labai svarbus veiksnys užtikrinant kuo efektyvesnę vidaus rinkos ir Europos ekonomikos veikimą; pabrėžia, kad vienas iš pagrindinių ES veiklos pensijų srityje tikslų turėtų būti likusių tokio judumo kliūčių pašalinimas;
51. pažymi, kad reikia išplėsti bazę atveriant sistemas;
52. palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti veiksmingo tarpvalstybinės stebėsenos paslaugų plėtotę; pabrėžia, kad tarpvalstybinio stebėsenos paslaugų, kurios padėtų gerokai palengvinti galimybę skirtingose valstybėse narėse dirbantiems piliečiams visada aiškiai matyti, kokią pensiją jie sukauptė per savo karjerą, ir reikalauti išmokų, kurias jie turi teisę gauti, kūrimas turėtų būti skatinamas kaip pirmajai svarbos klausimas; todėl pabrėžia, kad tarpvalstybinės stebėsenos paslaugos turėtų būti labai veiksmingos, teisiniu ir administraciniu aspektais racionalios ir labai pigios;

3–asis ramstis: Privačių pensijų kaupimas

53. šiuos pagrindinius teiginius taiko 9, 10, 13, 18, 19 ir 20 iniciatyvoms, kurios yra susijusios su trečiuoju ramsčiu;
54. pažymi, kad trečiojo ramsčio reikšmė, paplitimas ir formavimas valstybėse narėse labai skiriasi;
55. pabrėžia, kad tinkamų pensijų pagal solidarią ir tinkamą apsaugą visiems suteikiančių nuostatų pagal pirmąjį ramstį išlaikymas turėtų būti svarbiausias valstybių narių prioritetas; pabrėžia, kad trečiasis ramstis gali būti papildoma priemonė, kai sumažės demografinis spaudimas; atmeta bet kokias priemones, kuriomis būtų sumenkinama pirmojo ramsčio reikšmė ir vietoje to plėtojamas antrasis arba trečiasis ramstis;
56. apgailėstauja, kad trečiojo ramsčio sistemos dažniausia yra brangesnės, rizikingesnės ir

---

¹ EBPO (2012), *Mobility and migration in Europe* (Judumas ir migracija Europoje), p. 63, leidinyje *OECD Economic Surveys: European Union 2012* (EBPO ekonominiai tyrimai: Europos Sąjunga 2012 m.), *OECD Publishing*.

mažiau skaidrios, negu pirmojo ramsčio sistemos; ragina suteikti trečiajam ramsčiui stabilumo, patikimumo ir tvarumo;

57. atkreipia dėmesį, kad kai kuriose valstybėse narėse trečiojo ramsčio pensijos prieinamos tik asmenims, turintiems pakankamas pajamas, kad galėtų mokėti įmokas; todėl ragina priimti mažas arba vidutines pajamas gaunančius asmenis į trečiojo ramsčio sistemas ir gerinti jų galimybes jomis naudotis;
58. pabrėžia, kad Komisija savo žaliojoje knygoje aiškiai neparodė, koku teisiniu pagrindu grindžiami trečiojo ramsčio reglamentavimo ketinimai, ir laiko tai esminiu trūkumu;

9 iniciatyva

59. nurodo, kad 9 iniciatyvos atžvilgiu būtina laikytis subsidiarumo principo;
60. mano, kad kai kuriais atvejais privatus pensijos kaupimas galėtų būti būtinas siekiant užsitikrinti adekvačią pensiją; ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis vadovaujantis geriausia patirtimi grindžiamu požiūriu bei įvertinti ir optimizuoti paskatas privačiai kaupti pensiją, ypač skirtas asmenims, kurie kitaip negalėtų sukaupti adekvačios pensijos;
61. mano, kad tikslinga įvertinti gerą patirtį ir pasiūlymus optimizuoti paskatas;
62. pabrėžia, kad svarbiausias viešosios politikos prioritetas turėtų būti ne remti trečiojo ramsčio sistemas subsidijomis, o užtikrinti, kad visi piliečiai būtų tinkamai apsaugoti gerai veikiančioje ir tvarioje 1-ojo ramsčio sistemoje;
63. ragina Komisiją apsvarstyti kapitalu grindžiamų trečiojo ramsčio sistemų pažeidžiamumą krizės atveju ir pateikti rekomendacijas dėl rizikos sumažinimo;
64. siūlo nacionaliniu lygmeniu apsvarstyti įstatymais nustatytus išlaidų apribojimus sudarant ir administruojant sutartis, keičiant paslaugos teikėją arba sutarties rūšį ir šiuo klausimu pateikti rekomendacijas;
65. mano, kad elgesio kodeksai, kalbant apie kokybę, informacijos teikimą vartotojams ir vartotojų apsaugą pagal trečiąjį ramstį, galėtų padėti padidinti trečiojo ramsčio pensijų sistemų patrauklumą; ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas valstybėms narėms keistis sukaupta geriausia patirtimi;

13 iniciatyva

66. pritaria tam, kad būtų plėtojami ir nustatomi ES lygmens savanoriški elgesio kodeksai ir galbūt produktų sertifikavimo sistemos, kalbant apie kokybę, vartotojų informavimą ir apsaugą pagal trečiąjį ramstį; jei savanoriški kodeksai nepasitvirtintų, ragina valstybes nares reglamentuoti šias sritis;
67. ragina Komisiją išsiaiškinti būdus tinkamiau taikyti ES finansų sektoriui skirtus teisės aktus, kalbant apie tai, kad turi būti užtikrinta, jog vartotojams būtų teikiamos tikslia ir objektyvia informacija grindžiamos finansinės konsultacijos pensijų ir su pensijomis susijusių produktų klausimais;

18 iniciatyva

68. ragina Komisiją ir susijusias valstybes nares visų pirma susitarti dėl to, kaip išvengti dvigubo apmokestinimo ir visiško neapmokestinimo tarpvalstybinių pensijų srityje;
69. mano, kad ir diskriminaciniai mokesčiai yra didelė kliūtis judumui, ir ragina juos nedelsiant panaikinti, atkreipdamas dėmesį į tai, kad ES kompetencija valstybių narių mokesčių politikos srityje yra ribota;

19 iniciatyva

70. mano, kad reikėtų apsvarstyti kliūtis, kylančias pagal sutarčių teisę;
71. ragina Komisiją tinkamai įtraukti socialinius partnerius pasitelkiant esamas struktūras;

20 iniciatyva

72. pabrėžia, kad dėl netvarių pirmojo ramsčio sistemų kyla didelė rizika nacionaliniams biudžetams;
73. pabrėžia, kad svarbu naudoti vienodą metodiką apskaičiuojant ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą ir jų dalį, susijusią su išipareigojimais pensijų srityje;
74. ragina valstybes nares, remdamasis, *inter alia*, 2012 m. pensijų adekvatumo ataskaita, sustiprinti skurdo senatvėje prevencijos pastangas; pažymi, kad jeigu šiuo atžvilgiu nebus imtasi ryžtingų pensijų sistemų stiprinimo veiksmų, strategijos „Europa 2020“ užsibrėžtas skurdo ir socialinės atskirties mažinimo tikslas veikiausiai nebus pasiektas;
75. primygtinai pabrėžia, kad siekiant sukurti tvaresnių ir adekvatesnių pensijų sistemas, svarbiausia sutelkti dėmesį į tai, kad būtų panaikinta vyrų ir moterų nelygybė; pabrėžia, kad visose valstybės narės turi būti imtasi veiksmingesnių priemonių šiuo atžvilgiu, pvz., kalbant apie vienodo darbo užmokesčio skatinimą, kovą su diskriminacija dėl lyties, pensijos kreditų teikimą vaikams ir pagyvenusius asmenis prižiūrintiems asmenims, nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką paplitimo rodiklio mažinimą bei mažų garantijų darbą dirbančių asmenų darbo ir pensijos sąlygų gerinimą.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	26.2.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 44 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Burkhard Balz, Elena Bănescu, Jean-Paul Bisset, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Sławomir Nitras, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Corien Wortmann-Kool, Pablo Zalba Bidegain
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Pervenche Berès, Sari Essayah, Sophia in 't Veld, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Nils Torvalds, Roberts Zile
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Alejandro Cercas

2.10.2012

VIDAUS RINKOS IR VARTOTOJŲ APSAUGOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl programos, skirtos pakankamoms, saugioms ir tvarioms pensijoms

Nuomonės referentas: Sergio Gaetano Cofferati

PASIŪLYMAI

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pastebi, kad finansinė ir ekonominė krizė, kartu su Europoje vykstančiais pokyčiais, pvz., senėjančia visuomene, besikeičiančia šeimos struktūra, didėjančiu netipišku užimtumu ir kt. veiksniais, sustiprino daugelio socialinės apsaugos sistemų tvarumo sunkumus ir mano, kad socialinių išmokų saugumo ir patikimumo lygis yra esminiai socialinę sanglaudą nulemiantys veiksniai ir tai, *inter alia*, gali būti užtikrinta, nustatčius minimalų pensijos lygį; pažymi, kad pensijų reformos negali būti vykdomos be kitų socialinės apsaugos sistemų reformų;
2. pažymi, kad pagrindinis pensijų sistemų uždavinys – užtikrinti tinkamas pajamas iš pensijų ir sudaryti sąlygas pagyvenusiems asmenims gyventi orų ir finansiškai nepriklausomą gyvenimą;
3. pažymi, kad ilgėjanti gyvenimo trukmė yra teigiamas dalykas, kadangi tai yra tiesioginė geresnės Europos sveikatos apsaugos sistemos ir gyvenimo kokybės pasekmė; pabrėžia, kad pensininkai yra aktyvi ir prisidedanti visuomenės dalis;
4. nerimaudamas pastebi, kad daugėja pagyvenusių žmonių, ypač moterų, gyvenančių žemiau skurdo ribos, ir mano, kad pensijų sistemos privalo visiems užtikrinti pakankamą ir orų gyvenimo lygį;
5. pabrėžia, kad mažųjų ir vidutinių įmonių indėlis kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą ES – vienas iš didžiausių ir jos galėtų pastebimai prisidėti siekiant pensijų sistemų tvarumo ir adekvatumo valstybėse narėse;
6. mano, kad valstybės narės galėtų įvertinti, ar derėtų suderinti pensinį amžių su numatoma

gyvenimo trukme, pasinaudojant savanoriškomis ir lanksčiomis formomis bei priemonėmis, kurios skatintų ilgiau dirbti, pavyzdžiui, gauti dalį pensijos ir toliau dirbti; pabrėžia, kad siekiant prailginti darbinį amžių Europos Sąjungoje bendrą atsakomybę turėtų prisimti darbuotojai, darbdaviai ir viešasis sektorius ir kad šios reformos turi būti socialiai teisingos, atidžiai įvertintos dėl poveikio pažeidžiamoms grupėms ir vykdomos taip, kad sustiprintų solidarumo mechanizmus;

7. ragina valstybes nares atsižvelgti į tvirtus socialinius ir ekonominius argumentus ir nebetęsti politikos, kuri neskatina vyresnio amžiaus darbuotojų toliau dalyvauti darbo rinkoje;
8. pritaria Komisijai dėl būtinybės užtikrinti, kad suinteresuoti asmenys galėtų ir toliau dirbti nuo tol, kai panaikinama ankstyvo išėjimo į pensiją galimybė, arba, jei tai neįmanoma, kad jie gautų užtikrintas minimalias pajamas ir kartu galėtų pasinaudoti galimybe toliau mokėti socialinio draudimo įmokas;
9. mano, kad bet koks pasirinkimas ilginti darbinį amžių arba pensinio amžiaus didinimas turi būti vykdomas atsižvelgiant į ypatingą asmenų, dirbusių ypač įtemptą darbą arba pradėjusių dirbti labai anksti, padėtį;
10. mano, kad vienodo vyrų ir moterų pensinio amžiaus nustatymas privalo būti suderintas su veiksminga politika, skirta vyrų ir moterų darbo užmokesčio suvienodinimui ir šeimos ir profesinio gyvenimo suderinimui ir, kad priežiūrai, kurią teikia moterys, turi būti suteiktas tinkamas darbo įvertinimas ir artimuosius prižiūrintiems asmenims – tinkamas statusas; prašo Komisijos nustatyti pensijų sistemas, pagal kurias geriausiai atsižvelgiama į lyčių lygybės aspektą pensijų srityje ir sprendžiamas nelygybės vyrų ir moterų pensijų srityje klausimas;
11. mano, kad dėl nestandartinių sutarčių paplitimo ir dėl to padidėjusio neužtikrinto ir nesaugaus darbo atvejų skaičiaus susijusių darbuotojų socialinio draudimo įmokos gali būti mokamos nereguliariai, o tai gali turėti didelį poveikį jų teisėms į išmokas ir jas neigiamai paveikti;
12. mano, kad reikia imtis ryžtingesnių veiksmų siekiant sumažinti vengimą mokėti įmokas ir už tai bausti, nes tai gali pakenkti pensijų sistemų pakankamumui ir tvarumui, sukelia darbuotojų ir įmonių diskriminaciją ir padidina nesąžiningą konkurenciją;
13. pabrėžia, kad reikia apsaugoti pensiją kaupiančius asmenis nuo pensijų fondo bankroto;
14. mano, kad dėl demografinių pokyčių ir riboto biudžeto pensijų sistemų pakankamumas ateityje turėtų būti užtikrintas sustiprinta pirmąja valstybine socialinio draudimo pensijų pakopa, todėl reikėtų dar labiau sustiprinti ir plėsti papildomas profesinės pensijų sistemas, ypač skatinti naudotis privačiomis pensijų sistemomis, siekiant užtikrinti prieigą, perkeliamumą ir saugumą;
15. mano, kad reikia taikyti pakankamas skatinamąsias priemones siekiant paskatinti pensijų fondus investuoti į tvarią, mažai anglies dioksido išskiriančią ir socialiai įtraukią veiklą ir vengti trumpalaikių pernelyg didelės rizikos investicijų;

16. pabrėžia, kad svarbu, jog valstybių narių nacionalinės pensijų sistemos būtų atsparios ilguoju laikotarpiu Europos Sąjungos interesų ir finansinio stabilumo labui ir kad euro zonos valstybės narės būtų susiję taip, kad jų pensijų įsipareigojimai galėtų visoje euro zonoje;
17. mano, kad darbuotojų mobilumas yra itin svarbus, siekiant augimo; primena, kad svarbu užtikrinti galimybę perkelti pensijų lėšas į kitas ES valstybes nares, nes šios galimybės stoka tebėra didelė kliūtis, dėl kurios piliečiai nepasinaudoja laisvo judėjimo teise; mano, kad būtina geriau informuoti visuomenę apie galimybę perkelti pensijų teises, taip pat sukurti sąlygas, kurios visiems asmenims padėtų apsaugoti ir išlaikyti visų teisių į pensiją perkeliamumą, įskaitant ir papildomų pensijų sistemų teises; todėl mano, kad svarbu apsvarstyti visas galimas priemones, ypač sugrįžti prie direktyvos, kuria būtų užtikintas visiškas teisių į pensiją perkeliamumas; be to, pabrėžia, kad taip pat turėtų būti užtikrinamas perkeliamumas sumų, įmokėtų į profesinį fondą, kurios sudaro sumą, nepakankamą gauti pensiją pagal sutarties sąlygas, kurios taikomos tokiems profesiniams fondams.
18. mano, kad pageidautina, jog Komisija kiek galima greičiau išnagrinėtų, kaip fiskalinės ir aktuarinės problemos, su kuriomis susiduriama perkeliant pensijas, galėtų būti išspręstos ir kokia sistema galėtų būti sukurta, kurią taikant būtų galima gauti informaciją tiesiogiai apie ES valstybėse narėse sukauptas teises į pensiją;
19. mano, kad būtų tinkama persvarstyti įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (IPPS) direktyvą, siekiant užtikrinti veiksmingą direktyvos reikalavimų vykdymą valstybėse narėse; mano, kad šiuo persvarstymu turėtų būti siekiama paskatinti tarptautinį profesinių pensijų fondų naudojimą bendroje rinkoje, užtikrinti tinkamą finansinę kontrolę, gavėjams padidinti saugumo, skaidrumo ir informacijos lygius ir atnaujinti kapitalo ir mokumo reikalavimus; be to, mano, kad persvarstant reikėtų atsižvelgti į didelius pensijų ir draudimo fondų skirtumus ir į galimą įmonių mokumą ir naudojamus apsaugos mechanizmus; mano, kad pasiūlymų dėl profesinių pensijų sistemų atveju privaloma atlikti visapusišką poveikio vertinimą, visų pirma įvertinti papildomas išlaidas ir žalą pakankamų pensijų užtikrinimui;
20. mano, kad privačių pensijų sistemų skaidrumas yra vis dar nepakankamas; mano, kad svarbu užtikrinti, kad darbuotojai turi patikimą ir išsamią prieigą prie informacijos apie savo teises į pensiją, ypač dėl numatomų būsimų išmokų, susijusios rizikos ir visų realių išlaidų, visų pirma, tų, kurios susijusios su tarptautine veikla ir mobilumu (įskaitant antrąją ir trečiąją pakopas); ragina Komisiją toliau nagrinėti šį klausimą ir, jei būtina, parengti griežtesnes šią sritį reglamentuojančias taisykles;
21. mano, kad individualios papildomos pensijos, kurios padeda užtikrinti, kad būtų gaunamos tinkamos pajamos, privalo teikti garantuotą ir saugią grąžą, apie kurią pajamų gavėjai turi būti pakankamai ir aiškiai informuojami, ir kad dėl šios priežasties fondai turi atitikti griežtus mokumo ir kapitalo reikalavimus ir daugiausia dirbti su ilgalaikėmis žemos rizikos investicijomis;
22. laikosi nuomonės, kad Europos Sąjungoje reikėtų suderinti rizikos ribojimu pagrįstą priežiūrą siekiant išvengti prastėjančio įgyvendinimo lygio rizikos, jei valstybės narės konkuruotų siekdamos pasiūlyti pačius negriežčiausius mokumo reikalavimus;

23. ragina valstybes nares perimti geriausios pensiju praktikos metoda Europos Sajungoje.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	10.7.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 -: 1 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Pablo Arias Echeverría, Adam Bielan, Cristian Silviu Buşoi, Sergio Gaetano Cofferati, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Cornelis de Jong, Jürgen Creutzmann, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Sirpa Pietikäinen, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Emilie Turunen, Barbara Weiler
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Raffaele Baldassarre, María Irigoyen Pérez, Emma McClarkin, Sabine Verheyen, Anja Weisgerber

20.2.2013

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkės
(2012/2234(INI))

Nuomonės referentė: Regina Bastos

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi būtina įvertinti senėjančios visuomenės poveikį viešųjų finansų tvarumui; kadangi ateities kartos turėtų turėti galimybę naudotis adekvačiomis pensijų sistemomis;
- B. kadangi pensijų fondai yra ES ekonomikos augimui svarbūs investuotojai ir labai prisideda siekiant strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžto strateginio tikslo užtikrinti, kad 20–64 metų amžiaus vyrų ir moterų užimtumas siektų 75 proc. lygį, ir kuriant socialiai įtraukias visuomenes;
- C. kadangi dabar Europoje vykstančiose diskusijose pensijų sistemos pernelyg dažnai vertinamos tik kaip našta viešiesiems finansams, o ne esminė kovos su skurdu senatvėje priemonė, suteikianti galimybę persikirstyti lėšas viso asmens gyvenimo laikotarpiu ir visos visuomenės mastu;
- D. kadangi pensijos yra pagrindinis pagyvenusių europiečių pajamų šaltinis ir turėtų užtikrinti tinkamą jų gyvenimo lygį bei leisti jiems būti finansiškai nepriklausomais; tačiau kadangi apie 22 proc. vyresnių nei 75 metų amžiaus moterų gyvena žemiau Europos Sąjungos skurdo ribos, taigi joms gresia socialinė atskirtis, ir kadangi dauguma vyresnių nei 75 metų amžiaus asmenų yra moterys;
- E. kadangi moterys dažniau negu vyrai daro karjeros pertraukas ir dirba ne visą darbo dieną, kad galėtų prižiūrėti vaikus ir pagyvenusius, priklausomus arba sergančius šeimos narius, ir dėl to joms dažniau nei vyrams gali tekti rinktis darbą ne visą darbo dieną arba menkiau apmokamą darbą ir kadangi apskaičiuojant pensijas į šias pertraukas iš viso neatsižvelgiama arba atsižvelgiama tik iš dalies, todėl moterų pensijos dažnai mažesnės nei vyrų ir jos patiria didesnę skurdo riziką;

- F. kadangi darbo ne visą darbo dieną ir darbo pagal lankstų grafiką darbo rinkoje moterų skaičius yra neproporcingas;
- G. kadangi moterys sudaro didelę dalį darbuotojų, kurių darbas nedeklaruojamas, daugiausia namų ruošos ir priklausomų asmenų priežiūros srityse;
- H. kadangi pernelyg daug moterų dirba kvalifikacijos, darbo užmokesčio ir prestižo požiūriu prasčiausius darbus, todėl jos turi mažiau su darbu susijusių garantijų negu vyrai ir joms mokama mažiau;
- I. kadangi moterims sunkiau suderinti darbą ir šeimos gyvenimą, nes su šeima susijusiomis pareigomis ne visada dalijamasi teisingai ir prižiūrėti vaikus bei kitus priklausomus šeimos narius daugiausia tenka moterims;
- J. kadangi vyrų ir moterų nelygybė, susijusi su užimtumu, darbo užmokesčiu, įmokomis, karjeros pertraukomis, nedeklaruojamu darbu, nesaugiu darbu ir darbu ne visą darbo dieną dėl pareigų šeimoje, gali turėti didelį poveikį pensijoms, į kurią gali pretenduoti moterys, dydžiui;
- K. kadangi dėl neigiamo ekonomikos ir finansų krizės Europoje poveikio uždarbiui ir užimtumui ateityje padidės skurdo senatvėje rizika;
- L. kadangi tyrimas „Vienišos moterys: naujausi duomenys“ (angl. *Women living alone – an update*), atliktas Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto užsakymu, rodo, kad kai kurioms dabar galiojančioms pensijų sistemoms būdinga rizika, dėl kurios gali padidėti lyčių nelygybė, ypač kai tai susiję su vienišomis moterimis;
- M. kadangi EBPO darbo dokumente Nr. 116 socialiniais, užimtumo ir migracijos klausimais „Maisto ruošą, priežiūrą ir savanorišką veiklą. Nemokamas darbas visame pasaulyje“ (angl. *Cooking, Caring and Volunteering: Unpaid Work Around the World*, aut. Veerle Miranda) nušviečiama nemokamo darbo, kuris dar nėra pripažįstamas pagal nacionalines pensijų sistemas, svarba;
- N. kadangi ES 55–64 metų amžiaus asmenų užimtumo rodiklis tesiekia 47,4 proc. ir dirbančių šio amžiaus grupės moterų yra tik 40,2 proc.; kadangi kai kuriose ES valstybėse narėse į visas laisvas darbo vietas priimama tik 2 proc. 55 metų arba vyresnių asmenų; kadangi dėl tokių žemų užimtumo rodiklių atsiranda atotrūkis tarp tos pačios kartos vyrų ir moterų, taip pat skirtingų kartų asmenų atotrūkis, lemiantis didelius skirtingų kartų atstovų finansinių išteklių skirtumus;
- O. kadangi numatant pensijų reformų poveikį dažniausiai remiamasi vyro, dirbančio visą darbo dieną, be pertraukų siekiančio karjeros, gaunančiu vidutinį darbo užmokestį, prototipu; kadangi statistinės lytimi pagrįstos gyvenimo trukmės lentelės neigiamai veikia moterų pensijų apskaičiavimą ir remiantis jomis nustatoma mažesnė santykinė moterų pensijų norma;
- P. kadangi moterys dažniau dirba menkia apmokamą darbą ir turi mažiau lankstumo darbo rinkoje, ypač jei joms daugiau nei 50 metų, ir todėl joms daug sunkiau skirti santaupų pensijai kaupti;

1. pabrėžia, kad kai kuriose valstybėse narėse reikia atlikti pensijų sistemų reformą, kad būtų išspręstos su demografiniais pokyčiais ir kintančiomis darbo rinkomis susijusios problemos; pabrėžia tai, kad reformos turi būti grindžiamos socialinio teisingumo principu ir stiprinti solidarumo priemonės bei lyčių lygybę; atkreipia dėmesį į tai, kad įgyvendinant reformas turėtų dalyvauti socialiniai partneriai ir atitinkamos suinteresuotosios šalys ir kad piliečiai turėtų būti tinkamai apie jas informuojami;
2. pažymi, kad valstybės narės turėtų remti mokslinius tyrimus, susijusius su tuo, kaip skirtingos pensijų indeksavimo formulės veikia riziką atsidurti skurde sulaukus vyresnio amžiaus, atsižvelgiant į lyčių aspektą; ragina valstybes nares ypač atsižvelgti į kintančius žmogaus poreikius jam senstant, pvz., į ilgalaikės priežiūros poreikį, siekiant užtikrinti, kad pagyvenę asmenys, daugiausia moterys, galėtų gauti tinkamą pensiją ir oriai gyventi;
3. pabrėžia, kad pensijų politika yra svarbiausias socialinės politikos aspektas ir kad pensijos yra tiesioginio finansinio kartų solidarumo ir investicijų į ateitį priemonė;
4. pažymi, kad valstybės narės atsakingos už tai, kad būtų parengtos pensijų sistemos, ir pabrėžia visuotinio ir koordinuoto požiūrio, kuriuo būtų vadovujamasi ES lygmeniu, naudą;
5. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad taikant pensijų draudimo sistemas būtų nuosekliai vadovujamasi vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principu ir ypač kad profesinių pensijų sistemos nebūtų diskriminacinės moterų atžvilgiu, kad jas taikant nebūtų stiprinamos dabartinės tendencijos, dėl kurių moterys ir taip yra nepalankioje padėtyje išmokų ir įmokų požiūriu;
6. ragina Komisiją ir ES valstybes nares atlikti išsamius visų socialinės apsaugos, ypač pensijų sistemų, reformų, kurios gali turėti neigiamą poveikį moterų užimtumui ir teisėms į pensiją, pvz., dienos priežiūros ir pagyvenusių asmenų priežiūros įstaigų skaičiaus mažinimo, pensijų politikos ir pan., poveikio vertinimus;
7. primena, kad valstybėms narėms reikia imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama panaikinti moterų ir vyrų darbo užmokesčio ir pajamų už tą patį darbą skirtumą ir skirtumus jiems siekiant užimti atsakingas pareigas, taip pat lyčių nelygybę darbo rinkoje – tai taip pat turi poveikį pensijoms, dėl kurio moterų gaunamos pensijos labai skiriasi nuo vyrų gaunamų daug didesnių pensijų; primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl esamų teisės aktų persvarstymo; pažymi, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas atkakliai nemažėja nepaisant pastaraisiais metais įgyvendintų nesuskaičiuojamų kampanijų, užsibrėžtų tikslų ir taikytų priemonių;
8. pabrėžia, kad būtina skubiai imtis priemonių prieš moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumą privačiame sektoriuje, kuris kai kuriose valstybėse ypač didelis;
9. ragina valstybes nares skatinti lankstumą sulaukus pensinio amžiaus atsižvelgiant į lyties aspektą ir užtikrinant minimalią pensiją;
10. pažymi, kad, kai pagal valstybių narių pensijų sistemas neatsižvelgiama į ypatingą vienišų moterų padėtį ar lytį apskritai, moterys apskritai patiria netiesioginę diskriminaciją ir joms gresia didesnė skurdo rizika;

11. pažymi, kad, nors dėl lankstaus darbo grafiko ir darbo ne visą darbo dieną lengviau suderinti asmeninį gyvenimą ir darbą, ypač moterims, už juos taip pat mokamas mažesnis atlyginimas ir todėl ateityje bus gaunamos mažesnės pensijos; pabrėžia, kad didelė dalis mažų atlyginimų ir beveik visi labai maži atlyginimai mokami už darbą ne visą darbo dieną ir kad apie 80 proc. skurstančių darbuotojų yra moterys;
12. pabrėžia, kad reikia mažinti tokius pat įgūdžius turinčių ir tą patį darbą dirbančių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, nes dėl to moterys savo pajamomis netgi dar labiau atsilieka nuo vyrų, taigi daug į pensiją išėjusių arba našlėmis tapusių moterų patiria skurdą;
13. pripažįsta, kad būtina suderinti moterų ir vyrų pensinį amžių, siekiant atsižvelgti į tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimą ir kartu gerinti galimybes mokytis visą gyvenimą, kad žmonėms būtų lengviau derinti profesinį, šeimos bei privatų gyvenimą ir kad būtų skatinamas vyresnių žmonių aktyvumas;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares vadovautis gyvenimo perspektyvos požiūriu į pensiją, pagal kurią būtų atsižvelgta į visą asmens profesinio gyvenimo trukmę, įskaitant karjeros pertraukas ir pokyčius, kad būtų atspindėta nemokamo priežiūros darbo ir šiuolaikinių darbo modelių socialinė ir ekonominė nauda;
15. pabrėžia, kad svarbu suvienodinti moterų ir vyrų pensinį amžių ir užtikrinti geresnes galimybes įsidarbinti vyresnio amžiaus moterims ir vyrams, kad jie galėtų likti darbo rinkoje, nes tai labai padės didinti pagyvenusių darbuotojų darbo jėgos aktyvumo lygį;
16. pabrėžia, kad moterų ilgi vidutiniai darbo ne visą darbo dieną laikotarpiai, mažesnis darbo užmokestis ir mažesnis vidutinis darbo valandų skaičius labai paveikia jų pajamas, socialinės apsaugos išmokas ir ilgainiui ypač jų pensijas;
17. pabrėžia, kad moterų ilgesnė tikėtina gyvenimo trukmė neturėtų būti diskriminacijos pagrindas apskaičiuojant pensijas;
18. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą, kuria siekiama skatinti papildomų privačių pensijų kaupimo vystymą siekiant didinti pensininkų pajamas;
19. pabrėžia, kad pirmoji pakopa turėtų būti pagrindinis senatvės pensijų šaltinis ir kad Komisija turėtų imtis priemonių, kad antroji ir trečioji pakopos būtų prieinamesnės ir skaidresnės moterims, nes jos šiuo metu turi mažiau galimybių nei vyrai kaupti papildomas santaupas pensijai;
20. primygtinai ragina valstybes nares laikytis teisės aktų dėl motinystės teisių ir juos taikyti, kad moterys neatsidurtų nepalankioje padėtyje pensijos požiūriu dėl to, kad būdamos darbingo amžiaus jos buvo motinos;
21. pabrėžia, jog reikia skatinti valstybes nares geriau informuoti piliečius, kad jie galėtų planuoti ir priimti sprendimus dėl pensijos žinodami išsamius faktus;
22. ragina valstybes nares nustatant teises į pensiją ir jas apskaičiuojant vertinti laikotarpius, kai moterys ar vyrai įpareigoti prižiūrėti vaikus arba kitus priklausomus savo šeimos

narius, taip pat užsiimti namų ruoša, kaip apdraudžiamuosius laikotarpius;

23. mano, kad lyčių lygybės požiūriu būtina individualizuoti teises į pensiją ir kad reikėtų užtikrinti daugybės pagyvenusių moterų, šiuo metu priklausomų nuo našlės pensijos ar kitų įgytų teisių, saugumą;
24. pabrėžia, kad socialinė politika ir socialinės paslaugos, kurių pagrindu užtikrinama vaikų, pagyvenusių asmenų ir kitų priklausomų asmenų priežiūra, ypač svarbios siekiant užtikrinti, kad moterys, kaip ir vyrai, turėtų tokias pat galimybes dirbti mokamą darbą, suderinamą su šeimos ir asmeniniu gyvenimu, kurį dirbdamos jos galėtų įgyti pakankamas teises į pensiją, kad sulaukusios senatvės galėtų gauti tinkamą pensiją;
25. pabrėžia, kad reikia skatinti valstybes nares pagal savo socialines sistemas ir asmeniui sulaukus pensinio amžiaus pripažinti laiką, kurį dažniausiai moterys yra praleidusios prižiūrdamos ir remdamos priklausomus asmenis;
26. ragina valstybes nares ir Komisiją siūlyti naujus sprendimus, kuriais būtų siekiama užtikrinti, kad neoficialus teisėtas darbas būtų geriau apmokamas ir kad į jį būtų atsižvelgta nustatant teises pensijai gauti;
27. palankiai vertina baltojoje knygoje pateiktą raginimą kurti specialius priežiūros kreditus, susijusius su priklausomais asmenimis, t. y. priemones, kad apskaičiuojant individualią moters ar vyro pensiją būtų atsižvelgta į laikotarpius, praleistus rūpinantis priklausomais asmenimis, kaip tai jau numato kai kurios valstybės narės;
28. ragina atsižvelgti į moterų dalyvavimą vadovaujant vaikų, neįgaliųjų ar priklausomų asmenų asociacijoms ir jų atsidavimą šiai veiklai apskaičiuojant ankstesnę jų patirtį, kad jos galėtų išvengti karjeros pertraukų, dėl kurių būtų sumažinta būsima pensija;
29. prašo valstybes nares, jeigu reikia, iš naujo išanalizuoti socialinės apsaugos sistemas siekiant išvengti didelių vyrų ir moterų pensijų dydžių skirtumų ir svarstyti galimybes pradėti taikyti korekcinius koeficientus, kad būtų atsižvelgiama į įmokų skirtumus, kuriuos lemia trumpalaikis darbas;
30. dar kartą primena, kad svarbu kovoti su lyčių stereotipais, dėl kurių moterims tradiciškai pavedamas dirbti antraeilis darbas ir galiausiai moterys gauna mažesnę darbo užmokestį;
31. ragina valstybes nares užtikrinti kokybiškas vaikų priežiūros ir priklausomų asmenų priežiūros paslaugas už prieinamą kainą.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	19.2.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 30 -: 2 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Ulrike Lunacek, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Siiri Oviir, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Doris Pack, Licia Ronzulli, Angelika Werthmann

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	21.3.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 -: 4 0: 6
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Jean-Luc Bennahmias, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Andrea Cozzolino, Frédéric Daerden, Karima Delli, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Őry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Philippe De Backer, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Wim van de Camp